

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mika Siirilä

Nuorten aikuisten sijoitustuntemus ja -tottumukset

Tutkimus 18–30-vuotiaista sijoittajina

Opinnäytetyö

Syksy 2021

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tradenomi (AMK), Liiketalous

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: SeAMK, Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Tradenomi (AMK), Liiketalous

Tekijä: Mika Siirilä

Työn nimi: Nuorten aikuisten sijoitustuntemus ja -tottumukset: Tutkimus 18–30-vuotiaista sijoittajina

Ohjaaja: Merja Juppo

Vuosi: 2021

Sivumäärä: 40

Liitteiden lukumäärä: 1

Sijoittamisen avulla on mahdollista vaurastua, eikä tämän aloittaminen vaadi välttämättä suurta pääomaa tai tuloja. Järkevällä sijoittamisella myös riskejä pystytään minimoimaan. Vauraus taas luo turvaa ja mahdollistaa monia asioita elämässä.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää 18–30-vuotiaiden nuorten aikuisten sijoittamisen ja sijoittamisen tuotteiden tuntemusta sekä selvittää kuinka suuri osa sijoittaa ja millaisiin sijoituskohteisiin.

Teorian ensimmäisessä osuudessa selvitetään sijoittamisen ja sijoittamisen tuotteiden perusteita. Teorian toisessa osiossa tarkastellaan suomalaisia sijoittajina teorian ja aiempien tutkimusten avulla.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena joulukuussa 2021. Tutkimusmenetelmänä oli anonyymi kysely, johon vastaajat pystyivät osallistumaan nettilinkin kautta. Kyselyyn tuli vastauksia yhteensä 111.

Nuoret aikuiset ovat kiinnostuneita sijoittamisesta, mutta sijoittamisen ja sijoitustuotteiden tuntemuksessa on opittavaa. Tutuimpia eri sijoitusmuodoista olivat rahastot, osakkeet ja asuntosijoittaminen. Rahastot olivat yleisin sijoituskohte, mutta osakkeet olivat myös suosittuja. Tilisäästäminen on kuitenkin yleisempää sijoittamiseen verrattuna nuorten aikuisten keskuudessa.

¹ Asiasanat: sijoittaminen, sijoitustottumus, sijoitustuntemus, sijoitustuotteet, nuoret aikuiset

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: SeAMK, Business and Culture

Degree programme: Business Management

Author: Mika Siirilä

Title of thesis: Investment knowledge and habits of young adults: Study on 18–30-year-olds as investors

Supervisor: Merja Juppo

Year: 2021

Number of pages: 40

Number of appendices: 1

Investing provides the opportunity to become wealthy, and starting it does not necessarily require a large amount of capital or income. With sensible investing, risks can also be minimized. Prosperity creates safety and makes many things possible in life.

The aim of the thesis was to provide information about the knowledge of young adults aged 18-30 on investing and investment products and to find out how many of these people invest, and what investment forms they use.

The first theory part explores the basics of investing and investment products. The second part of theory examines the Finns as investors with the help of the theory and previous research.

The study was implemented using a quantitative survey in December 2021, in which the respondents were able to participate via an online link. A total of 111 responses were received.

Young adults are interested in investing, but they need to learn more about it and investment products. The best known forms of investing proved to be funds, stocks, and housing investments. Among young adults, saving money in a bank account is nevertheless more common than investing.

¹ Keywords: investing, habits of investing, investment knowledge, investment products, young adults

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	1
Thesis abstract	2
SISÄLTÖ	3
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	17
JOHDANTO	18
1.1 Työn tarkoitus	18
1.2 Työn tavoite	18
1.3 Työn rakenne	19
1.4 Tästä poistettu salassa pidettävää tekstiä	19
2 SIOJITTAMINEN JA SIOJITTAMISEN TUOTTEET	20
2.1 Rahastot	21
2.1.1 Osakerahastot	21
2.1.2 Yhdistelmärahastot	22
2.1.3 Korkorahastot	22
2.1.4 ETF-sijoitusrahastot ja indeksirahastot	22
2.2 Vakuutus- ja eläkesäästämisen tuotteet	23
2.3 Osakkeet	23
2.3.1 Kaupankäynti ja osakkeiden säilytys	24
2.3.2 Osakesäästötili	24
2.4 Asuntosijoittaminen	25
2.4.1 Velkavipu	25
2.4.2 Kassavirta	26
2.5 Metsä sijoituskohteena	27
3 SUOMALAISET SIOJITTAJINA	29
3.1.1 Asunto	30
3.1.2 Rahastot, säästövakuutukset ja pörssinoteeratut osakkeet	31
3.2 Nuorten sijoitustottumukset	32
4 TUTKIMUSAINEISTO JA -MENETELMÄT	34

5 TULOKSET	37
5.1 Perustiedot	37
5.2 Säästäminen	38
5.3 Sijoittamisen tuntemus	39
5.4 Sijoittaminen.....	42
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	47
LÄHTEET	50
LIITTEET	52

Liite 1.

Nuorten aikuisten sijoittaminen

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Opinnäytetyö - Nuorten aikuisten sijoittaminen

Opiskelen Seinäjoen ammattikorkeakoulussa liiketaloutta ja seuraava kysely on tehty opinnäytetyötäni varten. Opinnäytetyössä tutkin nuorten aikuisten sijoittamisen tuntemusta sekä sijoitustottumuksia.

Kysely on suunnattu 18-30-vuotialle.

Kyselyyn vastaaminen vie muutaman minuutin ja kysely sisältää maksimissaan 38 monivalinta kysymystä riippuen vastauksistasi.

Kysely on anonyymi eikä vastauksia voida yhdistää vastaajiin.

Perustiedot**1. Ikä? ***

- 18 - 22
- 23 - 26
- 27 - 30

2. Sosioekonominen asema? *

- Opiskelija
- Työskentelen opintojen ohessa
- Vakituksessa työsuhteessa
- Opiskelen työn ohessa

Työtön

3. Talouden koko? *

- 1
- 2
- 3
- 4 tai enemmän
- Asun vanhempien luona

4. Onko sinulla lapsia? *

- Kyllä
- Ei

5. Asumismuoto? *

- Vuokra-asunto
- Omistusasunto
- Asumisoikeusasunto
- Vanhempien luona

6. Nettotulosi kuukaudessa (käteen jäävä osuus)? *

- 0 - 500€
- 501€ - 1000€
- 1001€ - 1500€
- 1501€ - 2000€
- Yli 2000€

7. Tarpeelliset elinkustannukset? (Lainan lyhennykset, vuokra, sähkö-, vesi-, puhelin ym. laskut) *

- 0€ - 200€
- 201€ - 500€
- 501€ - 800€
- 801€ - 1000€
- Yli 1000€

8. Minkä pankin palveluita käytät? (voit valita useamman vaihtoehdoista)

- Aktia
- Danske Bank
- Handelsbanken
- Nordea
- Oma Säästöpankki
- Osuuspankki
- POP pankki
- S-Pankki
- Ålandsbanken
- Jokin muu, mikä?

Säästäminen**9. Onko sinulla säästöjä? (kuukausitulojen lisäksi säästettyä rahaa käyttö-/säästötilillä) ***

- Kyllä
- Ei

10. Mikäli sinulla on säästöjä, niin kuinka paljon? *

- 100€ - 1000€
- 1001€ - 2500€
- 2501€ - 5000€
- 5001€ - 10000€
- Yli 10000€

11. Mistä säästöt ovat peräisin? (Voit valita useamman vastausvaihtoehdon)

*

- Työtulosta
- Lahjasta / perinnöstä
- Sijoituksista
- Uhkapeleistä (lotto yms.)
- Muusta, mistä?

12. Säästätkö säännöllisesti tuloistasi? (kuukausittain) *

- Kyllä
- En
- Säästän silloin kun mahdollista

13. Kuinka paljon laitat kuukausittain säästöön? *

- 1€ - 20€
- 21€ - 50€
- 51€ - 100€
- 101 - 200€

Yli 200€

14. Mihin säästät? (voit valita useamman vastausvaihtoehdon) *

Käyttötili

Säästötili

Asp-tili

Jokin muu, mikä?

15. Mitä varten säästät? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

Yllättävien menojen varalta

Tulevaisuutta varten

Vaurastumista varten

Sijoittamista varten

Asunnon hankintaan

Auton hankintaan

Lomamatkaan

Jotain muuta varten, mitä?

Sijoittamisen tuntemus

16. Kuinka paljon omasta mielestäsi tiedät sijoittamisesta? *

Erittäin paljon

Hyvin

Vähän

Hyvin vähän

En lainkaan

17. Ovatko rahastot sinulle tuttuja? *

Kyllä

Ei

Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

18. Mitkä seuraavista rahastotyypeistä on sinulle tuttuja? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

Korkorahastot

Yhdistelmärahastot

Osakerahastot

Indeksirahastot

ETF-rahastot

Erikoissijoitusrahastot

Ei mikään näistä

19. Ovatko osakkeet sinulle tuttuja? *

Kyllä

Ei

Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

20. Mitkä seuraavista osakkeisiin liittyvistä asioista on sinulle tuttuja? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

Pörssi

Osakesäästötili

- Pörssi
- Osinko
- Julkisesti noteerattu yhtiö
- Julkisesti noteeraamaton yhtiö
- Ei mikään näistä

21. Ovatko asunto- tai kiinteistösijoittaminen (maa tai metsä) sinulle tuttua?

*

- Kyllä
- Ei
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

22. Mitkä seuraavista asunto- ja kiinteistösijoittamiseen liittyvisät asioista on sinulle tuttuja? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Vuokratuotto
- Velkavipu
- Sijoitetun pääoman tuotto
- Kassavirta
- Ei mikään näistä

23. Ovatko kryptovaluutat sinulle tuttuja? *

- Kyllä
- En
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

24. Mitkä seuraavista kryptovaluuta- tai kryptovaluuttoihin liittyvistä

asioista on sinulle tuttuja? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Bitcoin
- Ethereum
- XRP
- Dogecoin
- Lohkoketju
- Ei mikään näistä

25. Ovatko sijoitussidonnaiset vakuutukset sinulle tuttuja?

- Kyllä
- Ei
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

26. Mitkä seuraavista sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvistä asioista on sinulle tuttuja? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- Eläkesäästövakuutus
- Säästöhenkivakuutus
- Kapitalisaatiosopimus
- Ei mikään näistä

27. Ovatko johdannaiset sinulle tuttuja? *

- Kyllä
- En
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

28. Mitkä seuraavista johdannaisista ovat sinulle tuttuja? *

- Termiini
- Optio
- Futuuri
- Swappi
- Ei mikään näistä

Sijoittaminen

29. Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? *

- Erittäin paljon
- Paljon
- Vähän
- Erittäin vähän
- En lainkaan

30. Mistä sijoittamisen tuotteista olet kiinnostunut? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Rahastot
- Osakkeet
- Asuntosijoittaminen
- Maa- ja metsäsijoittaminen
- Krypto-valuutat
- Jokin muu, mikä?

31. Onko sinulla sijoituksia? *

- Kyllä
- Ei

32. Mikäli sinulla on sijoituksia, niin mihin olet sijoittanut? (Voit valita useamman vastausvaihtoehdon) *

- Osakkeita
- Rahastoja
- Asuntosijoituksia
- Maa- ja metsäsijoituksia
- Kryptovaluuttoja
- Jotain muuta, mitä?

33. Paljonko tämän hetkinen sijoitusvarallisuutesi on, kun asunto- ja kiinteistösijoituksia ei lasketa mukaan. *

- 1€ - 500€
- 501€ - 1000€
- 1001€ - 5000€
- 5001€ - 10000€
- Yli 10000€

34. Kuinka usein teet sijoituksia? *

- Kuukausittain
- Useita kertoja vuodessa
- muutaman kerran vuodessa
- Vähemmän kuin kerran vuodessa

35. Mikäli teet kuukausittain sijoituksia, niin minkälaisia? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Kuukausittainen rahastosäästötopimus
- Osakekauppaa
- Kauppaa krypto-valuutoilla
- Jotain muuta, mitä?

36. Paljonko sijoitat kuukausittain? *

- 1€ - 25€
- 26€ - 50€
- 51€ - 100€
- 101€ - 250€
- Yli 250€
- En sijoita kuukausittain

37. Mikäli teet kertasijoituksia, niin mihin sijoitat? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Rahastot
- Pörssiosakkeet
- Asuntoihin
- Kiinteistöihin (maa ja metsä)
- Krypto-valuuttoihin
- Jokin muu, mikä?
- En sijoita

38. Mikäli teet sijoituksia harvemmin kuin kuukausittain, paljonko on

kertasijoituksesi koko tyypillisesti? *

- 1€ - 50€
- 51€ - 200€
- 201€ - 500€
- 501€ - 1000€
- 1001 - 10000€
- Yli 10000€
- En tee sijoituksia

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo

Kuvaotsikkoluettelon hakusanoja ei löytynyt.

Kuvio 1. Sijoitussuunnitelma (Anderson & Tuhkanen 2004, 15).	20
Kuvio 2. Puuntuotannon sijoitustuotto ilman kantohintojen muutosta 1990–2019 (Huuskonen 2020).	27
Kuvio 3. Kotitalouksien rahoitusvarallisuus Suomessa 2021 (Pörssisäätiö 2021).	29
Kuvio 4. Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, % 1987–2016 (Roininen 2018).....	30
Kuvio 5. Ensiasunnon ostajien määrä vähenee ja keski-ikä nousee (Haverinen, 2020). ...	31
Kuvio 6. Suomalaisen rahastosäästäjän profiili (Finanssiala 2021).	32
Kuvio 7. Kysymykset 17, 19, 21, 23, 25 ja 27.	41
Kuvio 8. Sijoituksia omaavien pankkiasiakkuudet pankeittain.....	45
Taulukko 1. Suomalaisten sijoituskohteet Klarnan Money Management Pulse tutkimuksen perusteella (Klarna 2021).....	33
Taulukko 2. Kysymys 16. Kuinka paljon omasta mielestäsi tiedät sijoittamisesta? Vastaukset ikäryhmittäin	40
Taulukko 3. Kysymys 30. Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? Ikäryhmittäin.	42
Taulukko 4 Kysymys 30. Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? Vertailtuna sosioekonomisen aseman suhteen.....	43

JOHDANTO

1.1 Työn tarkoitus

Työn tarkoituksena on tutkia määrällisen tutkimuksen avulla 18–30-vuotiaiden nuorten aikuisten sijoittamiseen liittyviä tottumuksia, sekä heidän ymmärrystensä sijoittamisesta. Tutkimuksessa tutkitaan, mitä nuoret aikuiset tietävät erilaisista sijoitustuotteista. Tutkimuksessa selvitetään myös, kuinka nuoret aikuiset sijoittavat varojaan, ja onko heillä sijoituksia tai säästöjä.

1.2 Työn tavoite

Työn tavoitteena on ymmärtää ensiksi teorian kautta sijoittamisen perusajatusta, sekä eri sijoitusmuotoja. Sijoitusmuodoissa keskitytään sellaisiin sijoittamisen tuotteisiin, mitkä voisivat sopia parhaiten nuorille aikuisille eri elämäntilanteisiin. Monimutkaisemmat sijoitustuotteet, kuten johdannaiset on jätetty teorian ulkopuolelle. Lisäksi teoriassa pureudutaan suomalaisten varallisuuden jakautumiseen ja siihen liittyviin tekijöihin sekä käydään läpi suomalaisten sijoitustottumuksia tilastojen ja aiempien tutkimusten kautta.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää nuorten aikuisten säästämis- ja sijoitustottumuksia sekä erityisesti sijoitustuotteiden tuntemusta. Erityisesti mielenkiintona on selvittää, kuinka hyvin nuoret aikuiset tuntevat yksinkertaiset sijoitusmuodot kuten rahastot, osakkeet ja asuntosijoittamisen. Mielenkiinnon kohteena on myös selvittää, kuinka tuttuja viimeisimpänä sijoitusmarkkinoille tulleet lohkoketjuihin perustuvat kryptovaluutat ovat nuorille aikuisille verrattuna perinteisempiin sijoitusmuotoihin.

Päätavoitteena on saada toimeksiantajalle informaatiota koskien 18–30-vuotiaiden nuorten aikuisten sijoitustuotteiden tuntemuksesta sekä heidän sijoitustottumuksistaan. Tutkimuksesta saadun informaation on tarkoitus tarjota dataa toimeksiantajalle, minkä avulla toimeksiantaja pystyy parantamaan palveluitaan ja vastaamaan paremmin nuorten aikuisten palvelun tarpeisiin.

1.3 Työn rakenne

Työn rakenne koostuu teoriasta sekä määrällisestä tutkimuksesta. Teoriaosuuden ensimmäinen luku käy läpi hieman sijoituksen perusajatusta ja pureutuu tarkemmin sijoittamisen eri tuotteisiin. Teoriaosuuden toisessa luvussa käydään läpi suomalaisen persoonaa säästäjänä ja sijoittajana sekä selvitetään suomalaisten sijoitustottumuksia ja varallisuuden jakautumista teorian, tutkimusten ja tilastojen kautta.

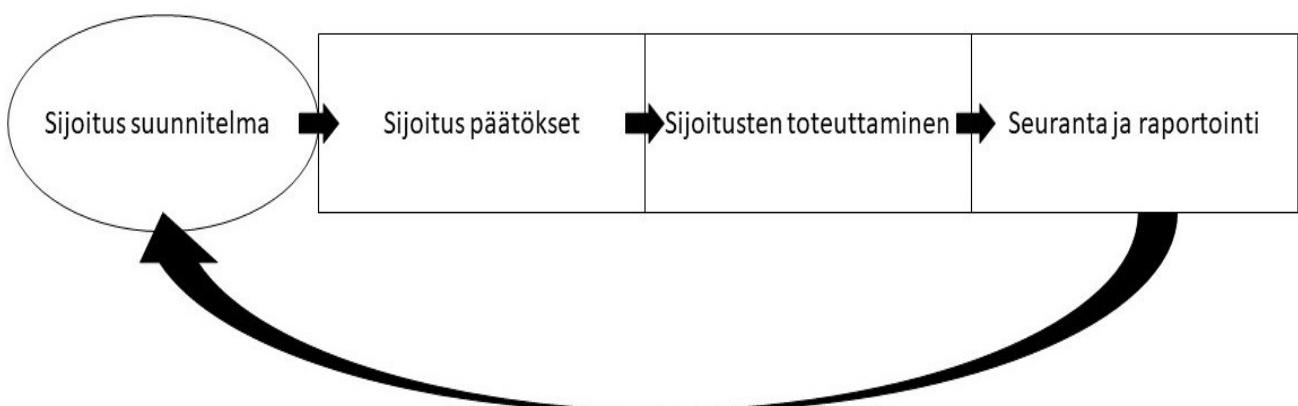
Tutkimusosuuden alussa käydään läpi määrällisen tutkimuksen teoriaa sekä sitä, kuinka tutkimus on toteutettu. Tämän jälkeen tulee tulokset ja niiden purku. Tutkimusosuuden lopussa käydään läpi johtopäätökset ja havainnot sekä suositukset jatkotoimenpiteiden osalta.

1.4 Tästä poistettu salassa pidettävää tekstiä

2 SJOITTAMINEN JA SJOITTAMISEN TUOTTEET

Sijoittamisen perusideana on saada säästyneet varat tuottamaan. Tilisäästäminen ei siis vielä tee kenestäkään sijoittajaa. Suuri osa sijoittajista on kuitenkin säästäjiä, sillä usein sijoittamisen aloittamiseen tarvitaan jonkinlaista pääomaa. Tästä poikkeuksena on kuukausisäästäminen rahastoihin, mikä on mahdollista aloittaa pienelläkin summalla kuukautta kohti ja sitä kautta saada tuottoa tälle pääomalle. Tuottomahdollisuuksia saattaa olla joskus myös perinteisillä pankkitileilläkin kuten säästötilillä, mutta nykyisellään inflaatio syö nopeammin rahan arvoa, kuin mitä tilikorkoja on tileiltä saatavissa. (Hämäläinen 2005, 15–16.)

Anderson ja Tuhkanen (2004, 15–16) kirjoittavat, että sijoittamiseen tulisi suhtautua siten, että se on jatkuvaa toimintaa. Tämän vuoksi heidän mukaansa olisi järkevää aloittaa sijoittaminen tekemällä sijoitussuunnitelma (Kuvio 1). Keskeistä suunnitelmalle on sijoittamisen tavoitteet ja minkälaista tuottoa halutaan, kuinka pitkään halutaan sijoittaa ja mihin halutaan sijoittaa. Yksi keskeisimpiä asioita sijoitussuunnitelmalle on käydä läpi riskien osuus. Anderson ja Tuhkanen toteavat, että sijoitussuunnitelmaa on hyvä peilata oman elämäntilanteen kanssa, kuinka paljon on esimerkiksi varaa laittaa sijoituksiin ja paljonko oma talous kestää riskin ottamista sijoitusten osalta ja mihin sijoittamisella pyritään, halutaanko tuotoilla lähteä reissuun vai onko tarkoituksena kerryttää varallisuutta eläkepäiviä varten. Suunnitelmalle oleellista on heidän mukaansa myös sen etenemisen ja tulosten seuranta sekä suunnitelman päivittäminen näiden perusteella.

Kuvio 1. Sijoitussuunnitelma (Anderson & Tuhkanen 2004, 15).

2.1 Rahastot

Rahastot koostuvat rahasto-osuuksista, joita asiakkaan on mahdollista ostaa esimerkiksi pankistaan (Pörssisäätiö 2015, 5–6). Näiden rahastojen taustalla on rahastoyhtiö, joka ylläpitää rahastoja ja sijoittaa asiakkaiden maksamien osuuksien varat useisiin eri sijoituskohteisiin. Rahaston pääoma elää sen mukaan kuinka paljon ihmiset merkitsevät ja lunastavat kyseisen rahaston osuuksia, tähän vaikuttavat myös rahaston sijoituskohteiden kehitys ja tuotot. Rahastojen tuotto riippuu sen omistamien sijoitusten markkina-arvon kehityksestä, koroista ja osinkotuotoista.

Finanssialan (2021) mukaan rahastosäästäminen sopii hyvin kenelle tahansa, sillä rahastoon sijoittamisen voi aloittaa hyvin maltillisilla summilla, eikä alkupääomaa välttämättä tarvitse. Lisäksi rahastojen sijoitukset on hajautettu valmiiksi useisiin eri kohteisiin, jolloin riski sijoittajalle pienenee.

Sijoitusrahastot voidaan jakaa kahteen pääkategoriaan sijoitusrahastolain perusteella, eli UCITS-sijoitusrahastoihin ja erikoissijoitusrahastoihin (Pörssisäätiö 2015, 26). UCITS-sijoitusrahastoille laki asettaa tarkat säännöt, kuinka riskit on hajautettava ja mihin rahastot sijoittavat varansa. UCITS-sijoitusrahastot sijoittavat osakkeisiin ja rahamarkkinavälineisiin eli korkoinstrumentteihin. Erikoissijoitusrahastoissa riskin hajautuksesta asiat määritellään rahaston säännöissä ja usein erikoissijoitusrahastot pyrkivät suurempia riskejä ottamalla saamaan suuremman tuoton verrattuna sijoitusrahastoihin. Erikoissijoitusrahastot voivat sijoittaa varoja muihinkin kohteisiin, kuin pelkille osake- ja korkomarkkinoille, tällaisia ovat esimerkiksi raaka-aineet, metsä ja kiinteistöt.

2.1.1 Osakerahastot

Osakerahastojen sijoituskohteena ovat pääasiallisesti osakemarkkinat. Rahastoilla on säännöt, jotka määrittelevät kunkin rahaston sijoituskohteet. Usein rahastojen sijoituskohteet määräytyvät maantieteellisesti tai esimerkiksi toimialan mukaan. Nykyään ovat yleistyneet myös rahastot, joissa rahaston sijoituskohteiden valintaa määrittävät erityisesti ympäristöön, eettisyyteen ja yhteiskuntavastuullisuuteen liittyvät tekijät. (Pörssisäätiö 2015, 8.)

2.1.2 Yhdistelmärahastot

Yhdistelmärahastojen sijoitukset sisältävät korkosijoituksia sekä osakesijoituksia (Pörssisäätiö 2015, 8). Näiden rahastojen etuna on se, että markkinatilanteesta riippuen sijoitusten painotusta voidaan muuttaa osakkeiden ja korkosijoitusten välillä. Usein yhdistelmärahastojen säännöissä on määritelty prosentuaalisesti sijoitusten painoarvot.

2.1.3 Korkorahastot

Korkorahastot voidaan jakaa kahteen eri osaan eli lyhyen koron rahastoihin sekä pitkän koron rahastoihin (Pörssisäätiö 2015, 7). Sijoituskohteina korkorahastoissa on pääasiallisesti valtioiden, kuntien ja yritysten laina-asiakirjat sekä muut korkoinstrumentit. Pitkän ja lyhyen koron rahastojen sijoituskohteet eroavat pääsääntöisesti sijoituskohteen laina-ajan tai voimassaolon mukaan. Pitkän koron rahastoissa sijoituskohteet ovat usein pitkäkestoisia, vähintään yli vuoden mittaisia joukkovelkakirjoja, mitkä voivat olla esimerkiksi valtioiden liikkeelle laskemia velkakirjoja.

2.1.4 ETF-sijoitusrahastot ja indeksirahastot

ETF eli Exchange traded fund -rahastot ovat rahastoja, mitkä on listattu pörssiin ja näillä voidaan käydä kauppaa pörssissä. ETF:t ovat usein indeksirahastoja, jotka taas sijoittavat tiettyyn rahastoyhtiön valitsemaan indeksiin. (Pörssisäätiö 2015, 8–10.) Indeksiksi voi olla esimerkiksi OMXH25, eli Helsingin pörssin 25 vaihdetuinta osaketta. Olennaista verrattuna muihin rahastoihin on, ettei indeksirahastossa tehdä aktiivista kauppaa sijoituskohteilla, vaan rahaston varoja sijoitetaan passiivisesti indeksin mukaan. Indeksirahaston päämääränä on saavuttaa keskimääräinen tuotto markkinoilta mahdollisimman vähäisin kuluin. (Nordnet, [viitattu 12.6.2021].) Indeksirahastot ovat hyvin suosittuja sijoittajien keskuudessa, sillä ne ovat pienikuluisia tai jopa täysin kuluttomia sijoittajalle, kun taas aktiivirahastoissa kulut ovat usein 1–2,5 % (Heikinheimo 2021).

2.2 Vakuutus- ja eläkesäästämisen tuotteet

Vakuutusyhtiöt tarjoavat markkinoille vakuutussidonnaisia säästö- ja sijoitustuotteita, mitkä ovat hyvin saman kaltaisia rahastojen kanssa, mutta olennaisena erona on, että ne sisältävät kuolemanvaraturvan. Vakuutuksen ottajan menehtyessä, vakuutuksen sisältämien sijoitusten pääoma ja tuotot maksetaan vakuutuksen edunsaajalle, esimerkiksi omaisille, tai heille ketkä vakuutuksen ottaja on nimennyt edunsaajaksi vakuutukseen. (Kallunki, J-P. Martikainen, M. & Niemelä, J.) 2019, 129–130.)

Kuten rahastoihinkin niin myös sijoitusvakuutuksiin on mahdollista sijoittaa joko säännöllisesti tai yksittäisinä isompina siirtoina. Nämä vakuutukset ovatkin usein liitetty erilaisiin rahastoihin, mihin voisi sijoittaa myös suoraan ilman vakuutusta. Etuna verrattuna rahastoihin on usein mahdollisuus muuttaa vakuutussijoituksen suunnitelmaa ja näin ollen tehdä muutoksia vakuutuksen sisällä oleviin sijoituskohteisiin ilman pankin tai rahastoyhtiön perimiä kuluja. Ennen kuolemanvaraturvan veroetu teki sijoitusvakuutuksista erittäin hyvän sijoituskohteen perinnönjaon suunnittelua ajatellen, mutta sen poistamisen jälkeen sijoitusvakuutukset ovat muiden sijoitusmuotojen kanssa hyvin samalla viivalla. (Kallunki ym. 2019, 129–130.)

Eläkesäästövakuutuksen pyrkimyksenä on kartuttaa vapaaehtoisesti omaa eläkekassaa, mikä mahdollistaa paremman toimeentulon eläkepäiville. Eläkesäästäjällä on verovähennysoikeus säästettävästä summasta, mutta eläkesäästön nostomahdollisuus on rajoitettu alkamaan vasta varsinaisen eläkeiän saavutettua, tämän jälkeen nostoista menee pääomatulovero sekä pääoman ja tuottojen osalta. (Kallunki ym. 2019, 131.)

2.3 Osakkeet

Osakkeet ovat osakeyhtiöiden omistusosuuksia, ja osakkeenomistajat ovat näin ollen myös yhtiön omistajia. Osakkeiden kautta on mahdollista päästä osallistumaan yhtiön liiketoimintaan yhtiökokouksen kautta sekä päästä nauttimaan mahdollisista tuotoista, mutta ottaa myös samalla tietoisesti osaa yrityksen liiketoiminnan riskeihin. Mikäli yhtiö menestyy, vaikuttaa se osakkeen hintaan nousevasti, tällöin osakkeen omistaja voi myydä osakkeensa voitolla. Tilanne voi olla myös päinvastainen, jolloin osakkeenomistaja voi tehdä myös tappiota. (Anderson & Tuhkanen 2004, 119.)

Osakkeilla käydään kauppaa pääsääntöisesti pörssissä, mihin osakeyhtiö voi listautua. Näiden listautuneiden yhtiöiden osakkeilla kuka tahansa voi käydä kauppaa. Pääsääntöisesti pörssissä tehtävissä kaupoissa sijoittajat myyvät ja ostavat osakkeita keskenään, eikä rahaa siirry yhtiöön. Yhtiö voi kuitenkin kerätä rahoitusta listautumalla tai erilaisten osakeantien avulla, jolloin ostettavista uusista osakkeista tuleva raha siirtyy yhtiölle. (Elo & Saarhelo 2018, 22.) Kuitenkin vain pieni osa suomalaisistakin osakeyhtiöistä on julkisesti noteerattuja, eli ovat listautuneet pörssiin. Suomessa kauppapaikkana toimii Helsingin pörssi, mikä on osa Pohjoismaissa ja Baltiassa toimivaa OMX-pörssiä. (Pörssisäätiö 2007, 19.)

2.3.1 Kaupankäynti ja osakkeiden säilytys

Pörssissä käytävää osakekauppaa varten tarvitaan välittäjä, tällaisia ovat esimerkiksi pankit ja pankkiiriliikkeet. Välittäjän lisäksi tarvitaan myös arvo-osuustili, missä osakkeita voidaan säilyttää. Osakkeen ostoa ja myyntiä tehdessä annetaan toimeksianto välittäjälle, mikä voi tapahtua joko fyysisesti esimerkiksi pankissa missä oma arvo-osuustili on, tai vaihtoehtoisesti sähköisesti verkkopankissa. Toimeksiannossa määritellään yhtiö, minkä osakkeilla halutaan tehdä kauppaa, kuinka paljon osakkeita halutaan sekä millä hintaa osakkeet halutaan ostaa tai myydä. (Pörssisäätiö 2007, 21.)

2.3.2 Osakesäästötili

Kesällä 2019 markkinoille tullut osakesäästötili on vaihtoehto arvo-osuustilille. Osakesäästötilin erona arvo-osuustiliin on se, ettei osakesäästötilin sisällä tehtyjä kauppvoja eikä pääsääntöisesti myöskään osinkotuloja veroteta siinä vaiheessa, kun varat osakesäästötilille kaupasta tai osingoista siirtyvät. Kun osakesäästötililtä siirretään rahaa pois, laskee osakesäästötilin tarjoaja pääoman ja tuoton osuuden sekä tekee 30 prosentin ennakonpidätyksen tuotosta. (Sammalisto & Asunmaa 2021, 198.) Arvo-osuustiliin verrattuna osakesäästötili mahdollistaa sijoittajalle osakesäästötilin sisällä tehtyjen sijoitustuottojen täysimääräisen käytön uusiin sijoituksiin (Ossa 2020, 271).

Osakesäästötilille on mahdollista sijoittaa maksimissaan 50 000 euroa ja rahaa on mahdollista siirtää pienissä erissä tai kerrallaan. Osakesäästötilille ei voi siirtää jo

omistettuja osakkeita vaan osakkeet täytyy hankkia osakesäästölille sijoitetuilla rahavaroilla. (Sammalisto & Asunmaa 2021, 198.)

2.4 Asuntosijoittaminen

Asuntosijoittamisen aloittaminen on mahdollista kahdella tapaa, perinteisesti hankkimalla asunto mitä voi vuokrata tai mahdollisesti jossain vaiheessa myydä voitolla. Mikäli sijoitusasunnon hankkiminen ei itselle ole juuri sillä hetkellä mahdollista, tai itsellä ei ole vaadittavaa alkupääomaa, on mahdollista päästä alkuun pienemmillä summilla ja sijoittaa asuntosijoitusrahastoihin, mitä pankit tarjoavat muiden rahastojen ohessa. (Kullas & Myllyoja 2014, 173.)

Asuntosijoittaminen on mahdollista myös lyhytaikaisesti, tällöin puhutaan flippauksesta. Flippauksella tarkoitetaan, että ostetaan sijoituskohte mikä on jostain syystä edullinen, esimerkiksi pakkomyynnin tai huonon ylläpidon vuoksi sekä tämän jälkeen tehdään tarvittavat korjaukset ja sen jälkeen asunto myydään voitolla. (Eldred 2012, 163.)

Asuntosijoittamisessa tuottoa voi tulla sekä vuokramarkkinoilta kuin myös pääomamarkkinoilta, eli mikäli asunto jossain vaiheessa myydään pois. Asuntosijoittamisessa kokonaistuotto muodostuu nettovuokratuotosta sekä arvonmuutoksen yhdistelmästä. (Roininen 2018, 50.)

2.4.1 Velkavipu

Osake- ja rahastosijoittamiseen verrattuna sijoitusasunnon hankinta on helpompi saada lainaa ja tämä on myös usein suositeltavaa, tällöin puhutaan velkavivusta (Kullas & Myllyoja 2014, 153). Asunnon arvosta 70 prosenttia tai enemmän käy pankille vakuudeksi lainaa vastaan, jolloin tarvitaan 30 prosenttia omaa rahaa tai lisävakuutta, eli sijoitusasunnon osto on mahdollista rahoittaa suurelta osin lainarahalla.

Velkavivun ansiosta sijoittajalle mahdollistetaan nostamaan oman pääoman tuottoa kaksi tai kolmikertaiseksi verrattuna tilanteeseen missä sijoittajan pitäisi sijoittaa kohteeseen pelkästään omaa varallisuutta. Velkavipu mahdollistaa myös sijoittamisen, vaikka

sijoittajalla ei olisikaan pankkitilillä koko asunnon arvoa. Pankille olennaista on, että sijoitusasuntolainaa varten on riittävät vakuudet sekä lainan ottajan maksukyky on hyvä. (Roininen 2018, 59.)

Velkavipu sisältää myös omat riskinsä. Mikäli kävisi niin, että nettotuottotaso laskisi esimerkiksi vuokralaisen puutteen, ylläpitokustannusten nousun vuoksi tai mikäli korkotaso lähtisi nousuun, vaikuttaisi tämä oman pääoman tuottoon negatiivisesti, jolloin sijoituksen kannattavuus heikkenee. Korkotason nousuun sijoittajan on mahdollista varautua sopimalla pankin kanssa kiinteä korko lainalle. Oman riskinsä tuo myös mahdolliset peruskorjaustarpeet, mitkä voivat vaatia sijoittajalta lisäsijoituksia kohteeseen. Näiden vaikutusten myötä on mahdollista, että sijoituksen tuotto kääntyisikin negatiiviseksi, jolloin asunnon pakkomyynti voi olla ainoa vaihtoehto. Tällaiseen tilanteeseen sijoittaja voi varautua ainoastaan omaamalla riittävän puskurin omia varoja tai mikäli pankki mahdollistaa lisälainoituksen sijoittajalle. (Roininen 2018, 59–60.)

2.4.2 Kassavirta

Roininen (2018, 60–61) mainitsee, että on olennaista osata laskea kassavirta, mikä sijoituskohteista tulee. Kassavirta saadaan, kun nettotuotosta eli saatavista vuokrista vähennetään sijoituksiin kohdistuvat pysyvät kulut. Kuluja tulee esimerkiksi vastikkeista, veroista ja lainan lyhennyksistä.

Kassavirran laskenta on yksinkertaista: ensiksi vähennetään sijoituksen kuukausittaisesta vuokratulosta yhtiövastike, mahdollinen rahoitusvastike ja sijoitukseen kohdistuvan lainan lyhennyksen korot ja kulut, mistä saadaan selville vuokratuotto. Vuokratuotto on pääomatuloa, josta täytyy maksaa pääomatuloveroa, joka on 30 prosenttia 30 000 euroon saakka. Lopuksi vähennetään vuokratuotosta vielä lainan lyhennys ja näin saadaan selville kassavirta. (Orava & Turunen 2016.)

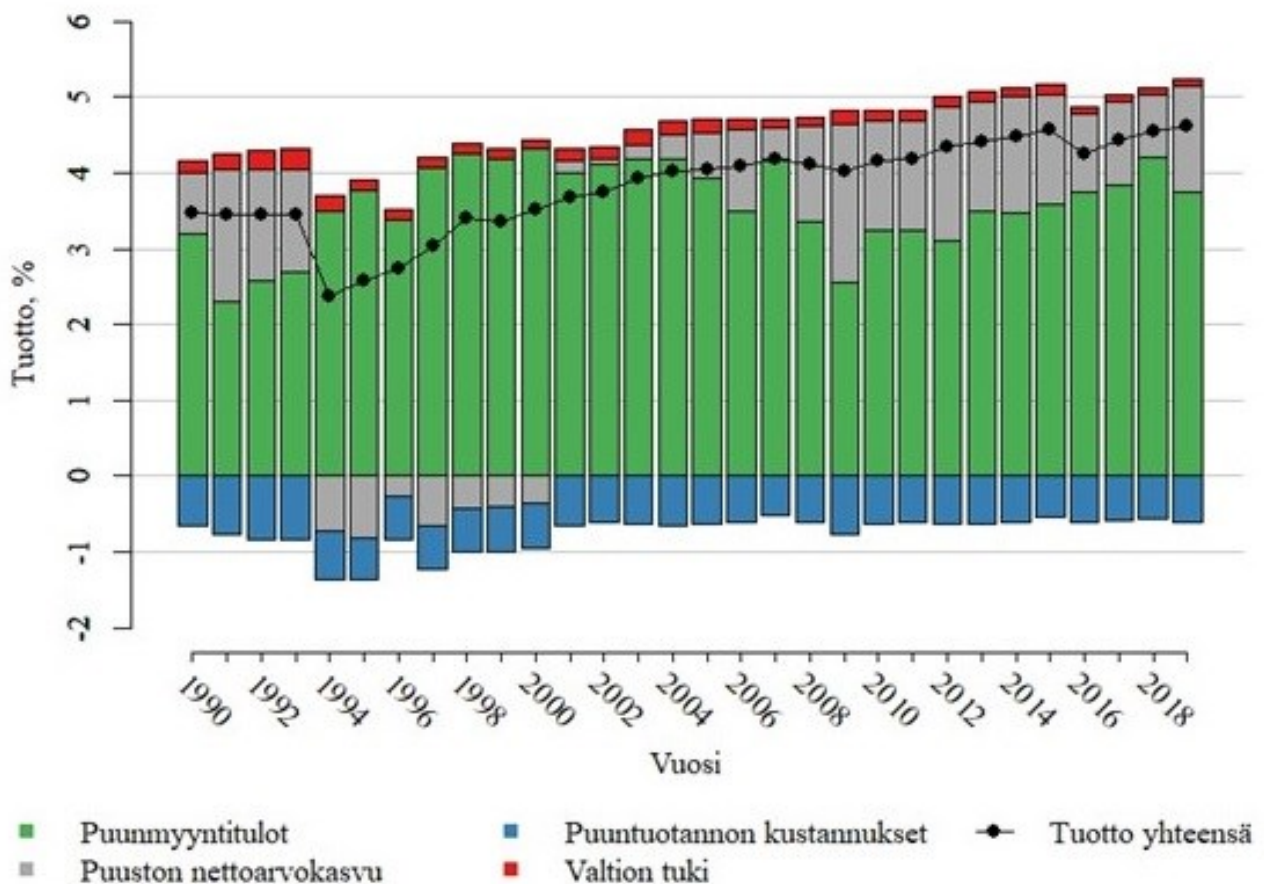
Vaikka asuntosijoitus olisikin kannattava oman pääomatulon osalta laskettuna, kassavirta saattaa olla silti negatiivinen (Roininen 2018, 61). Kassavirran ollessa negatiivinen joutuu kattamaan kyseistä osuutta muilla tuloilla. Tämä ei välttämättä ole ongelma yhden tai kahden sijoitusasunnon kohdalla, mutta mikäli haluaa sijoitustoimintaa kasvattaa useampaa

asuntoa kohti, tämä ei ole kannattavaa. (Orava & Turunen 2016.) Vuokrattaessa asuntoa täytyy myös muistaa yllättävät huoltokustannukset sekä kuukaudet, jolloin asunnossa ei ole vuokralaista. Tämä on hyvä ottaa myös huomioon laskelmissa (Kullas & Myllyoja 2014, 150).

2.5 Metsä sijoituskohteena

Sijoituskohteena metsä tarjoaa vakaata matalariskistä tuottoa (Kuvio 2), sekä on oiva keino hajauttaa salkkua reaaliomaisuuteen, sillä metsän tuotto ei seuraa yleistä talouskehitystä. Puun ja metsän hinnan kehitys on pysynyt hyvin inflaation tahdissa, mikä tarjoaa sijoittajalle hyvää turvaa inflaatiota vastaan. (Huuskonen 2020.)

Puuntuotannon sijoitustuotto ilman kantohintojen muutosta 1990-2019

Kuvio 2. Puuntuotannon sijoitustuotto ilman kantohintojen muutosta 1990–2019 (Huuskonen 2020).

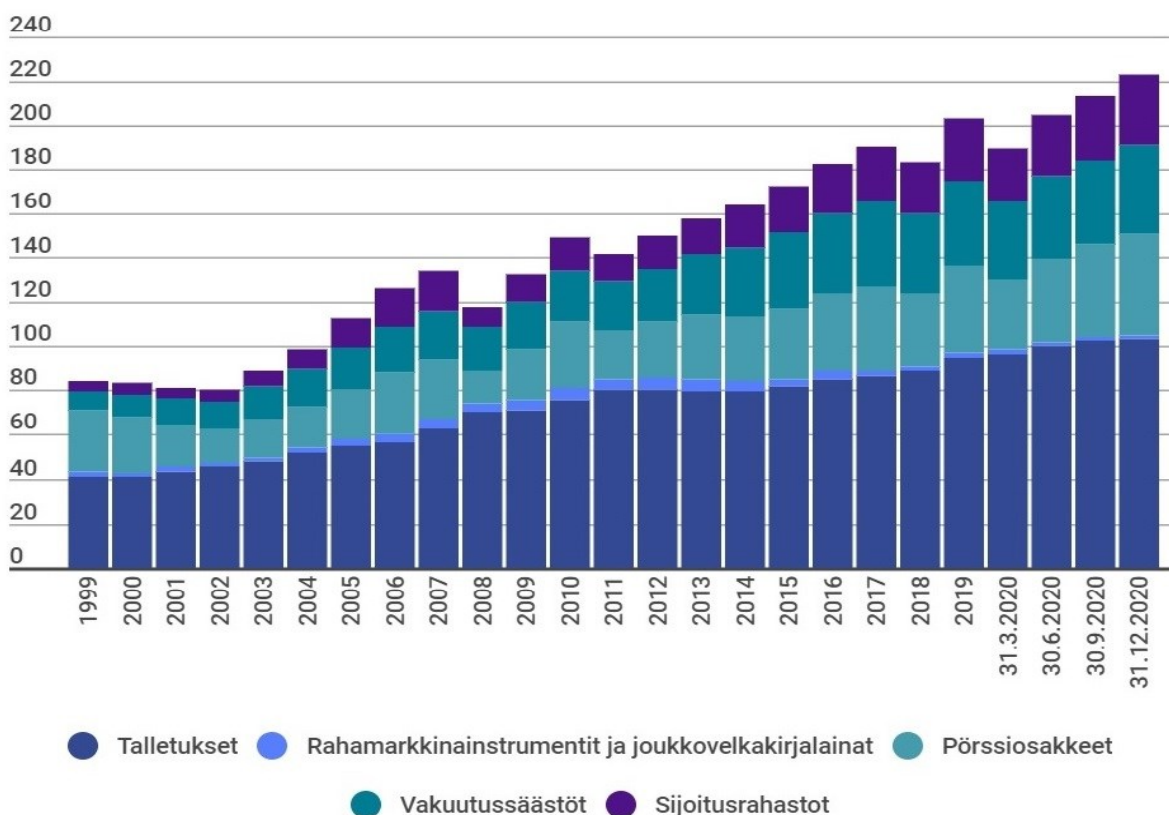
Metsään on mahdollista sijoittaa ostamalla osuuksia metsärahastoista, yhteismetsistä tai hankkimalla metsätilan itselleen. Pääsääntöisesti metsäsijoitus on aina pidempiaikainen sijoitus, sillä metsän kasvun kesto on 50–100 vuotta taimesta tukkipuuksi. Tuona aikana metsästä saa tuloa kolme kertaa ja ensimmäinen tuloerä on ensiharvennus, kun puut ovat kasvaneet 30–40 vuoden ikään. Tämän lisäksi yleensä tehdään vielä toinen harvennushakkuu ennen päätehakkuuta, jolloin metsä hakataan kokonaisuudessaan, jolloin myyntipuuta syntyy eniten. (Osakesijoittaja.fi [Viitattu 16.11.2021].)

3 SUOMALAISET SIOITTAJINA

Suomalaiset kaihtavat riskiä, kun kyseessä on raha-asiat ja valitsevat usein mieluummin tilisäästämisen sijoittamisen sijaan. Iso osa kotitalouksien rahoitusvarallisuudesta on edelleen erilaisina tilitalletuksina, missä korkotason ollessa matala, ei talletukset tuota, vaan inflaatio syö rahan ostovoimaa. (Sijoitustieto.fi, 2014.)

Sijoitustieto.fi (2014) viittaa finanssialan keskusliiton teettämän tutkimukseen minkä mukaan suomalaisten sijoituskriteerejä kysyttäessä, sijoittamisen peruspyrkimys eli tuotto, tulee vasta kriteerien kuten turvallisuus, riskittömyys ja vaivattomuus jälkeen. Varallisuuden jakautuminen

Suomalaisten rahoitusvarallisuus jakautuu erilaisiin säästämisen ja sijoittamisen tuotteisiin. Tästä varallisuudesta melkein puolet on talletuksina, kuten pörssisäätiön tekemästä graafista selviää (Kuvio 3).

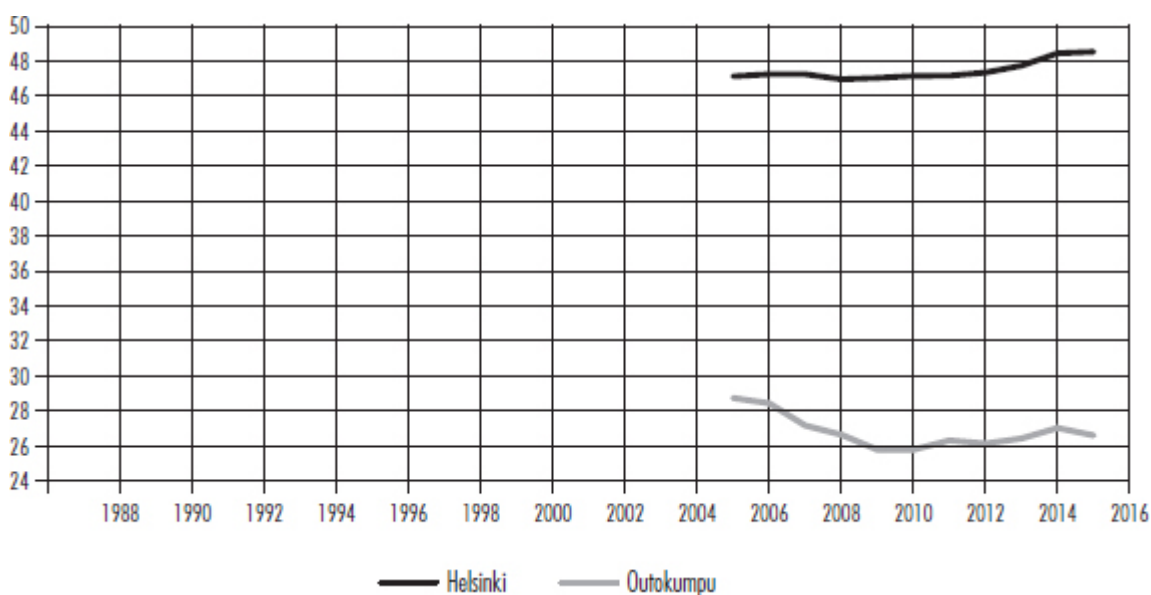
Kuvio 3. Kotitalouksien rahoitusvarallisuus Suomessa 2021 (Pörssisäätiö 2021).

3.1.1 Asunto

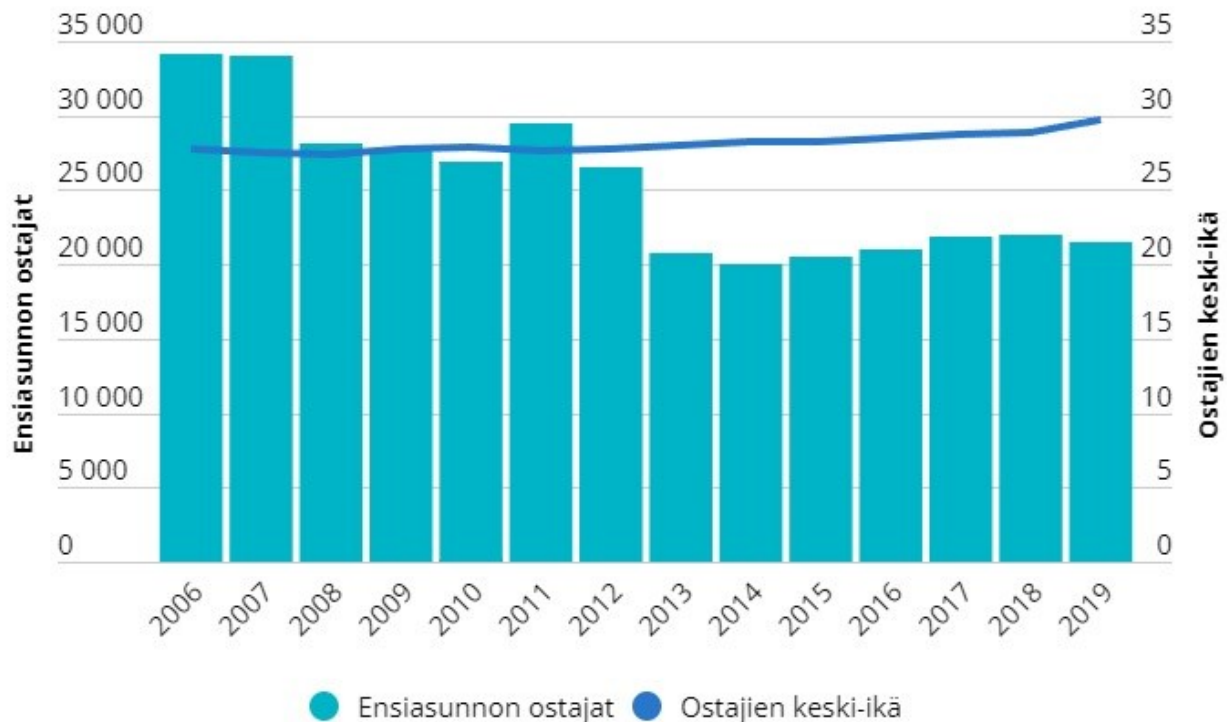
Suomalaisille koti on tärkeä ja suurin osa suomalaisista asuukin omistusasunnossa. Monelle oma asunto on ainoaa varallisuudeksi katsottavaa omistusta ja mahdollisesti heidän elämänsä ainoita sijoituksia. Oman kodin omistaminen kasvattaa kyllä varallisuutta, mutta sijoituksesta ei varsinaisesti voi puhua sillä se ei kuitenkaan tuota mitään, päinvastoin oman asunnon mukana tulee kuluja sekä myös mahdollisia riskejä, kuten home-, vesi- tai muut vahingot. (Kullas & Myllyoja 2014, 147.)

Omistusasunnon hankintaan on varmasti useampia syitä, joita asunnon hankkija ajattelee asuntoa hankkiessaan. Tällaisia ovat esimerkiksi status, minkä oman asunnon omistaminen tuo mukanaan. Tämän lisäksi usein ajatellaan, että on järkevämpi maksaa itselle kuin vuokranantajalle ja saada tätä kautta itselleen kuukausittaista säästöä, jolloin ei kuitenkaan oteta huomioon omistamisen mukana tulevia kustannuksia. (Roininen 2018, 32.)

Helsingissä asuntokuntien vuokra-asuminen jää alle 50 prosenttiin ja Outokummussa vuokra-asuntojen osuus on reilusti alle 30 prosenttia (Kuvio 4). On kuitenkin oletettavaa, että globalisaation mukanaan tuoma liikkuvuus ja nuorten sukupolvien muuttunut ajattelu omistusasumista kohtaan tulevat kasvattamaan vuokra-asumista (Roininen 2018, 31–36). Ensiasunnon ostajien määrät ovat myös vähentyneet huomattavasti ja ensiasunnon ostajien keski-ikä on lähtenyt nousuun vuoden 2011 jälkeen (Kuvio 5).

Kuvio 4. Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, % 1987–2016 (Roininen 2018).

Kuvio 5. Ensiasunnon ostajien määrä vähenee ja keski-ikä nousee (Haverinen, 2020).

3.1.2 Rahastot, säästövakuutukset ja pörssinoteeratut osakkeet

Suomen pankin julkaisemista tilastoista käy ilmi, että suomalaisten kotitalouksien rahastosijoitusten määrä oli ennätyskorkealla 2021 elokuussa, jolloin suomalaisten sijoitukset sijoitusrahastoihin oli 33,1 miljardia euroa (Suomen pankki 2021). Kotitalouksien omistamien rahastojen ja sijoitussidonnaisten vakuutusten yhteenlaskettu arvo 2020 vuoden lopussa oli 62 miljardia euroa (Finanssiala 2021).

Suomalaisten kiinnostus rahastoja kohtaan on kasvanut runsaasti viime vuosina. Tähän syynä voidaan pitää rahastojen tuomaa helppoutta sijoittamiseen. Rahastosijoittamiseen pääsee mukaan pienillä summilla ja riski on helppo hajauttaa. Lisäksi rahastot mahdollistavat sijoittamisen sellaisiin kohteisiin, mihin ei ole mahdollisuutta suoraan sijoittaa. Finanssialan tekemän tutkimuksen mukaan (Kuvio 6) suomalaisista 30 prosenttia sijoittaa rahastoihin. Miesten ja naisten välillä ei huomattavaa eroa ole, mutta miehet ovat hieman aktiivisempia rahastojen suhteen (Finanssiala 2021.)

Kuvio 6. Suomalaisen rahastosäästäjän profiili (Finanssiala 2021).

Suomen Pankin (2021) tilastoista käy ilmi, että suomalaisten kotitalouksien sijoitukset pörssinoteerattuihin osakkeisiin jatkoi kasvua kymmenen kuukauden ajan elokuuhun 2021 saakka, jolloin kotitalouksien omistuksessa oli 56,1 miljardin edestä pörssinoteerattuja osakkeita. Tämä on suurin määrä mitä suomalaiset kotitaloudet ovat koskaan omistaneet pörssinoteerattuja osakkeita. Tästä 90 % kohdistui kotimaisten yritysten omistukseen, mutta viimeisen kahden vuoden aikana ulkomaisten osakkeiden omistukset ovat kasvaneet.

3.2 Nuorten sijoitustottumukset

Klarnan (2021) kesällä toteuttaman tutkimuksen mukaan suomalaiset nuoret aikuiset ovat hyvin kiinnostuneita taloudestaan. Kyselyn mukaan 18–25-vuotiaista 71 % olivat kiinnostuneita tai hyvin kiinnostuneita taloudestaan. Kyselyn mukaan naisista 77 % oli kiinnostunut omasta taloudestaan, kun taas miehillä vastaava luku oli 70 %. Kyselyn kaikista maista Suomi oli ainoa maa, jossa naiset olivat kiinnostuneempia taloudestaan kuin miehet. Sijoitustuotteista kryptovaluutat kiinnostavat nuoria selkeästi muita ikäluokkia enemmän. 18–25 vuotiaista joka neljännes oli kiinnostunut sijoittamaan kryptovaluuttaan ja 26–35-vuotiaista joka viides. Sijoittamisen tuotteista suurin kiinnostus nuorten aikuisten osalta oli osakkeissa, 18–25-vuotiaiden osalta 72 % vastanneista ja 26–35-vuotiaista 65 %.

Rahastojen osalta 18–25-vuotiaiden välillä oli suuri ero sillä 18–25-vuotiasta ainoastaan 27 % sijoitti rahastoihin, kun taas 26–35-vuotiailla vastaava luku oli jo 46 %.

Taulukko 1. Suomalaisten sijoituskohteet Klarnan Money Management Pulse tutkimuksen perusteella (Klarna 2021).

Suosituimmat sijoituskohteet** (Suomi)						
	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66+
Osakkeet	72 %	65 %	61 %	69 %	64 %	60 %
Joukkolainat	9 %	8 %	6 %	4 %	4 %	8 %
Rahastot tai ETF:t	27 %	46 %	57 %	46 %	69 %	59 %
Valuutat	13 %	12 %	1 %	0 %	0 %	2 %
Hyödykkeet (esim. jalometallit)	7 %	5 %	1 %	5 %	5 %	2 %
Kiinteistöt	4 %	12 %	13 %	7 %	13 %	16 %
Vertaislainaus	0 %	4 %	1 %	2 %	2 %	0 %
Keräilytavarat (esim. viinit, pelikortit)	0 %	5 %	4 %	3 %	4 %	2 %
Kryptovaluutat	25 %	19 %	21 %	9 %	4 %	0 %
Muut	0 %	2 %	2 %	3 %	4 %	2 %

** Niistä suomalaisista, jotka kertovat sijoittavansa.

Nordean (2021) teettämän tutkimuksen mukaan yksi yleisimpiä sijoittamisen tavoitteita 18-24-vuotiailla on taloudellinen riippumattomuus, näin vastasi 39 % tutkimukseen vastanneista. Vaikka tutkimuksessa kryptovaluuttoihin sijoittavien osanta oli hyvin pieni, niin heidän joukostaan taloudelliseen riippumattomuuteen pyrkiminen oli jopa 50 % vastanneista.

4 TUTKIMUSAINEISTO JA -MENETELMÄT

Tutkimuksen pääongelmana oli selvittää nuorten aikuisten tietämystä sijoittamisesta ja sijoittamisen tuotteista. Ensimmäisenä alaongelmana tutkimuksessa oli, sijoittavatko tai säästävätkö nuoret aikuiset. Toisena alaongelmana tutkimuksessa oli, kuinka nuoret aikuiset sijoittavat varojaan. Kolmas alanongelma tutkimuksessa oli, ovatko nuoret aikuiset kiinnostuneita sijoittamisesta ja mikäli ovat kiinnostuneita, niin mistä sijoitustuotteista.

Tutkimuksen tekotavaksi valikoitui määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Tähän tutkimukseen määrällinen tutkimustapa soveltui paremmin kuin laadullinen, sillä pyrkimyksenä oli saada mahdollisimman suuri otos, mistä voidaan tulkita yleisiä suuntauksia, eikä tarpeen ole saada täysin tarkkaa vastausta jokaiseen kysymykseen.

Määrällisessä tutkimuksessa tietoa tarkastellaan numeerisesti ja menetelmän avulla saadaan yleiskuva muuttujien välisistä eroista ja suhteista. Määrällinen tutkimus vastaa siihen, kuinka moni, kuinka usein ja kuinka paljon. (Vilkka 2007, 13–14.)

Tutkimuksen kohteena olevat asiat, ilmiöt ja ominaisuudet muutetaan numeerisesti mitattaviksi muuttujiksi. Tutkittavia asioita ja niiden ominaisuuksia käsitellään yleisesti kuvaillen numeroiden avulla, ja tutkija selittää ja kuvailee olennaisen numerotiedon sanallisesti. (Vilkka 2007.)

Määrällisessä tutkimuksessa tutkittava asia strukturoidaan ja operationalisoidaan, eli kysymykset ja vastausvaihtoehdot vakioidaan sekä saatetaan siihen muotoon siten, että kaikilta tutkimukseen osallistuvilta voidaan kysyä kysymykset samalla tavalla ja he ymmärtävät kysymykset samoin arkiymmärryksellä. Kyselyssä tutkittaville asioille määritellään vakioidut symboliset arvot, mitkä ilmoitetaan esimerkiksi kirjaimin tai numeroin. (Vilkka 2007, 14–15.)

Määrällisen tutkimuksen tavoitteena on saada mahdollisimman suuri vastaajien määrä. Suositeltava vähimmäismäärä havaintoyksiköiden osalta määrällisessä tutkimuksessa on 100, kun käytetään tilastollisia menetelmiä. Tutkimukselle tärkeää on myös objektiivisuus, jolla tarkoitetaan tutkimustulosten havaintojen ja tunnuslukujen sekä tulosten tulkinnan puolueettomuutta. (Vilkka 2007, 16–17.)

Kyselylomake rakennettiin siten, että sen avulla saatavat vastaukset tarjoaisivat mahdollisimman selkeän kuvan nuorten aikuisten sijoitustuotteiden tuntemuksesta, sijoitustottumuksista sekä kiinnostuksesta sijoittamista kohtaan (Liite 1). Kyselylomake sisälsi myös vastaajien perustietoihin liittyviä kysymyksiä, minkä avulla voidaan selvittää, minkälaisia eroja eri elämäntilanteissa olevien nuorten aikuisten välillä on.

Kysely jakautui neljään eri osioon, jotka jaettiin seuraavasti: perustiedot, säästäminen, sijoittamisen tuntemus ja sijoittaminen. Kyselylomake sisälsi kaiken kaikkiaan 38 kysymystä, mitkä olivat pääasiassa monivalintakysymyksiä. Kyselylomakkeelle oli tehty ohjauksia, eli tietyt vastaukset kysymyksiin jättivät joitain kysymyksiä välistä ja siirtyi seuraavaan aiheeseen. Ohjaukset tehtiin sen takia, että mahdollisimman moni kyselyn aloittanut vastaisi kyselyn loppuun saakka, eikä turhautuisi turhien kysymyksien vastaamiseen.

Perustiedot osio sisälsi kahdeksan kysymystä (kysymykset 1–8), mitkä keskittyivät selvittämään vastaajan elämäntilannetta, kuten ikä, talouden koko, sosioekonominen asema sekä tulot. Nämä ovat hyvin olennaisia asioita tutkittaessa sijoittamista, sillä elämäntilanteen vaikutus raha-asioihin on suuri.

Säästämisen osio sisälsi seitsemän kysymystä (kysymykset 9–15). Tässä säästämisen osiossa selvitettiin vastaajien säästämistottumuksia eli säästävätkö he, kuinka paljon ja onko säästäminen systemaattista. Näiden lisäksi kysyttiin myös kuinka paljon ja mitä varten he säästävät. Tässä osiossa oli pyrkimyksenä saada kuva siitä, kuinka nuoret aikuiset hoitavat varallisuuttaan sekä saada vertailulukuja säästämisen ja sijoittamisen välille.

Sijoittamisen tuntemus osio sisälsi 13 kysymystä (kysymykset 16–28) sijoittamisen tuntemuksesta. Tämä osio keskittyi tutkimuksen pääongelmaan eli sijoittamisen ja sijoitustuotteiden tuntemukseen. Osiossa kysyttiin, kuinka hyvin nuoret aikuiset tuntevat eri sijoitustuotteita ja näihin liittyviä asioita. Tällä selvitettiin kuinka hyvin tunnettuja nuorten aikuisten keskuudessa eri sijoittamisen tuotteet ovat.

Sijoittaminen osio sisälsi kymmenen kysymystä (kysymykset 29–38) liittyen vastaajien sijoitustottumuksiin, eli kuinka he sijoittavat varallisuuttaan ja kuinka usein he tekevät sijoitustoimia. Näiden kysymysten avulla pyrittiin selvittämään, kuinka ja mihin vastaajat sijoittavat varallisuuttaan.

Kysely toteutettiin anonyyminä internetkyselynä Webropol-alustalla. Vastaamisesta pyrittiin tekemään mahdollisimman helppoa ja vaivatonta. Nykypäivänä, kun suurimmalla osalla on älypuhelin, tabletti tai tietokone ja näihin internet-yhteys, niin internetkysely oli järkevin ratkaisu. Raha-asioista kysyttäessä on hyvä muistaa, että monet eivät niistä halua julkisesti keskustella niin siksi kysely toteutettiin täysin anonyyminä, eikä mitään tunnistetietoja, kuten nimeä, sähköpostiosoitetta tai puhelinnumeroa vastaajilta vaadittu, eikä vastauksia pysty näin ollen keneenkään kohdistamaan. Linkki kyselyyn julkaistiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun Intranetissä sekä jaettiin sosiaalisen median kanavissa Instagramissa sekä Snapchatissa. Näillä pyrittiin saamaan mahdollisimman suuri otos vastaajia. Tutkimuksen ajankohta sijoittui joulukuulle 2021.

5 TULOKSET

5.1 Perustiedot

Tutkimukseen osallistui yhteensä 111 18–30-vuotiasta nuorta aikuista. Osallistujista yli puolet (51 %) oli 23–26-vuotiaita, kun taas 18–22-vuotiaita oli 26 % vastanneista ja 27–30-vuotiaita 23 %.

Sosioekonomista asemaa kysyttäessä 55 % osallistujista ilmoitti olevansa vakituisesti töissä, lisäksi työn ohessa opiskelevia oli 6 %. Täysipäiväisiä opiskelijoita osallistujista oli 17 % ja tämän lisäksi opiskelujen ohessa työskenteleviä 20 %. Työttömiä tutkimukseen osallistujista oli 2 %.

Vastauksista kävi ilmi, että suurin osa osallistujista 46 % asui kahden hengen taloudessa ja 41 % yhden hengen. Kolmen hengen talouksissa osallistujista asui 9 % ja neljän hengen tai suuremmissa talouksissa asui 3 %. Vain 1 % osallistujista ilmoitti asuvansa vanhempiansa luona.

Asumismuotoa kysyttäessä kävi ilmi, että suurin osaa asuu vuokralla (72 %), kun taas omistusasunnon omistajia vastaajista oli 25 %. Loput 3 % ilmoitti asuvansa joko omistusoikeusasunnossa tai vanhempiansa luona.

Vastaajista 29 % ilmoitti saavansa 2000 € tai enemmän kuukaudessa nettotuloina. Seuraavaksi suurin tuloluokka oli 1501–2000 € (27 %). 501–1000 € tuloiksensa ilmoitti 19 %. Osallistujista 13 % ilmoitti tuloiksensa 1001–1500 € ja vain prosenttiyksikön pienempi osuus oli (12 %) 0–500 € tuloluokkaan kuuluvia.

Kysyttäessä tarpeellisista elinkustannuksista vajaa puolet (48 %) ilmoitti menoiksi 501–800 €. 19 % vastaajista käyttää rahaa tarpeellisiin menoihin 801–1000 € ja 18 % vastaajista yli 1000 € kuukaudessa. 201–500 € tarpeellisiksi menoiksi ilmoitti 14 % vastaajista. 1 % vastaajista selviää alle 200 € tarpeellisista menoista kuukaudessa.

Kysyttäessä minkä pankin palveluita vastaajat käyttävät, annettiin osallistujille mahdollisuus valita useampi vaihtoehto ja 111 vastaajaa antoi yhteensä 161 vastausta tähän kohtaan. Suosituin pankki oli Osuuspankki, jossa asiakkuus oli 53 % vastaajista. Yli 20 % vastaajista oli asiakkuus S-Pankissa (25 %) tai Nordeassa (21 %). Oma Säästöpankin (14 %) tai POP pankin (11 %) asiakkuus löytyä yli 10 % vastaajista. Pankit, joiden asiakkuus löytyi alle 10 % vastaajista olivat Säästöpankki 8 %, Danske Bank 5 %, Aktia 2 % ja Handelsbanken sekä Ålandsbanken 1 %. Vastaajista 12 % vastasi jonkin muun ja näistä vastauksista suurin osa oli ”Säästöpankki”, mikä oli kyselystä jäänyt pois, muutama oli vastannut myös tähän kohtaan ”Nordnet”.

5.2 Säästäminen

Kysyttäessä tutkimukseen osallistujilta onko heille kertynyt säästöjä tilitalletuksina, kuukausitulojen lisäksi ilmoitti 85 % omaavansa säästöjä yhteensä 94 henkeä 111:sta. Loput 15 % ilmoitti, ettei heillä ole säästöjä. Säästöjä omaavien osalta kysyttiin heidän säästöjensä määrää mikä jakautui yllättävän tasaisesti. Noin neljänneksellä 25 % on säästöjä 1001–2500 € ja yli 10000 € säästöt omaavia vastaajia oli 22 %. Vastaukseksi 5001–10000 € antoi 17 % osallistujista. 100–1000 € säästöjä oli kertynyt 15 % vastaajista.

Säästöjen alkuperää kysyttäessä vastaajilla oli mahdollisuus vastata useampaan kohtaan ja 94 vastaajaa antoi yhteensä 155 vastausta. Pääsääntöisesti säästöjä oli kertynyt työtuloista, mikä oli vastauksena 95 % vastaajista. Tämän lisäksi säästöjä on kertynyt sijoitusten kautta 35 % ja lahjana tai perintönä varallisuutta oli saanut 31 % osallistujista. 1 % vastaajista ilmoitti säästöjen alkuperäksi uhkapelit tai muut vastaavat arpajaisvoitot. Lisäksi kohtaan ”jokin muu mikä?” oli vastannut 3 % vastaajista ja vastauksena näihin oli ”Kelan etuuksista ylimääräiseksi jääneet tulot.” sekä ”opintolaina”.

Tutkimukseen osallistujilta kysyttiin myös säästävätkö he säännöllisesti tuloistansa. 111 vastaajasta 41 % vastasi, että he säästävät kuukausittain. 51 % vastaajista säästää sivuun silloin, kun on mahdollista. 8 % ilmoitti, etteivät he säästä ollenkaan.

Vastaajilta, jotka säästävät säännöllisesti kysyttiin myös, kuinka paljon he laittavat kuukausittain säästöön. 102 vastaajasta 29 % ilmoitti säästävän yli 200 € kuukausittain.

Toiseksi yleisin säästettävä summa oli 51–100 € välillä. 101–200 € säästäviä oli myös yli viidennes (21 %). Vastaajista 16 % ilmoitti säästävänsä 21–50 € kuukaudessa ja 20 € tai alle sen vastaajista säästi 7 %.

Kuukausittain säästäviltä 102 tutkimukseen osallistuvalla vastaajalla kysyttiin, mihin he säästävät ja tähän oli myös mahdollista vastata useampaan kohtaan ja vastauksia tuli yhteensä 143. Säästämisen tuotteista suosituin oli säästötili, johon 68 % vastaajista ilmoitti säästävänsä. Asuntosäästäjiä eli ASP-tilille säästäviä oli seuraavaksi eniten 27 %. 23 % vastaajista ilmoitti säästävänsä käyttötilillensä. Jokin muu, mikä? kysymys sai vastauksia myös 23 %, mutta vastaukset sisälsivät ainoastaan sijoittamisen tuotteita, kuten *”arvo-osuustili”*, *”Rahasto”* ja *”Pörssi”*, missä rahavarallisuutta ei voi säilyttää.

Säännöllisesti säästäviltä kysyttiin myös, mitä varten he säästävät ja heidän oli mahdollista valita useampi vaihtoehto. 102 vastaajaa valitsi keskimäärin n. 3 eri säästämisen tarkoitusta sillä kaiken kaikkiaan vastauksia tuli 333. Yleisin vastaus oli säästäminen tulevaisuutta varten 87 %, tämän lisäksi hyvin yleistä vastaajien kesken oli säästäminen yllättävien menojen varalta 77 %. Vastaajista 48 % säästämisen tavoitteena on oman asunnon hankinta ja 42 % vastasi, että säästää vaurastumista varten. Sijoittamismielessä säännöllisesti säästi 30 % vastaajista. Pienimmät vastausmäärät säästäjien osalta oli kulutukseen suunnatussa säästämisessä, sillä lomamatkaan säästi 29 % vastaajista, ja 9 % vastaajista yhtenä säästökohteena oli auton hankinta. Vastaus vaihtoehtona oli myös *”jotain muuta varten, mitä?”* mihin vastasi 3 % ja heidän säästökohteinansa olivat *”eläkepäiviä”*, *”Tulevaisuudessa lapsia varten”* ja *”kivoihin ostoksiin”*.

5.3 Sijoittamisen tuntemus

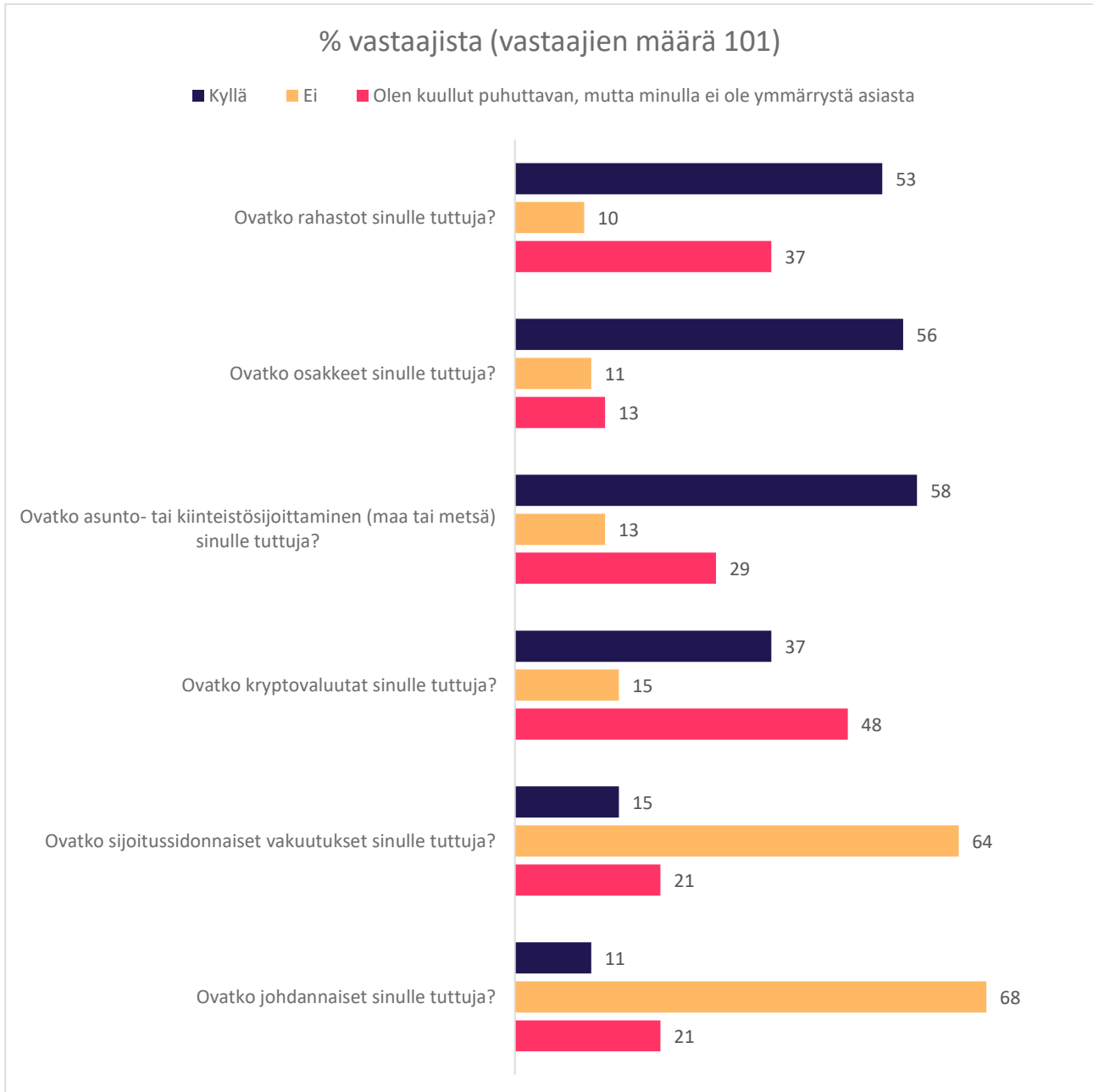
Sijoittamisen tuntemus osiossa kysyttiin aluksi, kuinka paljon vastaajat tietävät sijoittamisesta omasta mielestään. Vastaukset oli määritelty asteikolla 1–5, missä vastaus 5 tarkoitti, että tietää erittäin paljon ja vastaus 1, ettei tiedä sijoittamisesta lainkaan. Kaikkien 111 vastaajan keskiarvoksi saatiin 2,9, eli keskimäärin vastaajat tiesivät sijoittamisesta vähän tai hyvin vähän. Tässä oli hieman hajontaa ikäryhmittäin sillä 27–30-vuotiaat pitivät itseään hieman tietoisempina sijoittamisen suhteen verrattuna muihin (keskiarvo 3,2), kun taas 18–22-vuotiaat tiesivät omasta mielestään vähiten sijoittamisesta (keskiarvo 2,6).

Kaikista vastaajista 37 % vastasi tietävänsä sijoittamisesta vähän ja seuraavaksi suurin joukko (27 %) vastasi tietävänsä sijoittamisesta erittäin vähän. 22 % vastanneista tiesi omasta mielestään sijoittamisesta paljon, kun taas ääripäistä 9 % kertoi, ettei tiedä sijoittamisesta lainkaan ja 5 % kertoi tietävänsä sijoittamisesta erittäin paljon.

Taulukko 2. Kysymys 16. Kuinka paljon omasta mielestäsi tiedät sijoittamisesta?
Vastaukset ikäryhmittäin

	1=ei tiedä sijoittamisesta lainkaan	2=tietää sijoittamisesta erittäin vähän	3=tietää sijoittamisesta vähän	4=tietää sijoittamisesta paljon	5=tietää sijoittamisesta erittäin paljon	Yhteensä	Keskiarvo
18–22-vuotiaat	3	9	13	4	0	29	2,6
23–26-vuotiaat	5	16	19	13	3	56	2,9
27–30-vuotiaat	2	5	9	7	3	26	3,2
Yhteensä	10	30	41	24	6	111	2,9
	9,0 %	27,0 %	37,0 %	21,6 %	5,4 %		

Seuraavaksi osallistujilta kysyttiin eri sijoitustuotteista, ovatko ne heille tuttuja. Näihin kysymyksiin tuli vastauksia yhteensä 101 kappaletta, mitkä jakoutuivat jokaisen tuotteen kohdalla kyllä, ei ja olen kuullut puhuttavan, mutta ei ole ymmärrystä asiasta. Seuraavasta kuviosta on nähtävissä vastausten jakautuminen eri tuotteiden osalta.

Kuvio 7. Kysymykset 17, 19, 21, 23, 25 ja 27.

Kolme sijoitustuotetta oli yli puolelle vastaajista täysin tuttuja. Näistä kolmesta tutuin sijoitusmuoto oli asunto- ja kiinteistösijoittaminen, minkä 58 % kertoi olevan tuttu asia. Toiseksi tutuin sijoitustuote olivat osakkeet, mitkä olivat tuttuja 56 %. Kolmanneksi tutuin vastaajille oli rahastot, mitkä olivat tuttuja 53 %. Myös kryptovaluutat olivat varsin tuttuja monelle, sillä yli kolmannes (37 %) kertoi kryptovaluuttojen olevan tuttu asia, mutta sen sijaan sijoitussidonnaiset vakuutukset (15 %) ja johdannaiset (11 %) eivät olleet niin tuttuja vastaajille.

Rahastot saivat pienimmän vastausmäärän (10 %) ”Ei” vastauksia, ja oli näin ollen vastaajien keskuudessa kuitenkin jollain tapaa tiedetyin sijoittamisen tuote, kun taas johdannaiset (68 %) ja sijoitussidonnaiset vakuutukset (64 %) olivat toisessa ääripäässä. Kryptovaluutoista sen sijaan liki puolet vastaajista (48 %) oli kuullut, mutta heillä ei ollut ymmärrystä näiden osalta. Vastaajilta kysyttiin jatkokysymyksillä myös, mitkä kuhunkin sijoitusmuotoon tai -tuotteeseen liittyvät asiat heille on tuttuja. Näissä kysymyksissä tuli myös esille, että suuri osa vastaajista tiesi jotain kryptovaluutoista, sillä Bitcoin oli tuttu 78 % vastaajista ja ainoastaan 21 % vastaajista vastasi, ettei mikään kryptovaluuttoihin liittyvistä asioista ole tuttuja.

5.4 Sijoittaminen

Vastaajilta kysyttiin myös, ovatko he kiinnostuneet sijoittamisesta. Kaikkien 111 vastaajan osalta 14 % oli kiinnostunut sijoittamisesta erittäin paljon ja ainoastaan 3 % ei ollut kiinnostunut lainkaan. Suurin joukko vastaajista (42 %) oli vähän kiinnostuneita sijoittamisesta, ja paljon kiinnostuneiden osuus oli 32 %. Erittäin vähän kiinnostuneita oli ainoastaan 9 % vastaajista. Ikäluokkia vertailtaessa erot nuorempien ja vanhempien välillä oli selkeät, mikä on nähtävissä seuraavasta taulukosta.

Taulukko 3. Kysymys 30. Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? Ikäryhmittäin.

	18-22		23-26		27-30		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	
Erittäin paljon	2	6,9%	7	12,5%	6	23,1%	15
Paljon	5	17,3%	20	35,7%	11	42,3%	36
Vähän	13	44,8%	25	44,6%	9	34,6%	47
Erittäin vähän	7	24,1%	3	5,4%	0	0,0%	10
En lainkaan	2	6,9%	1	1,8%	0	0,0%	3
Yhteensä	29		56		26		111

Kaikista vastaajista erittäin vähän tai ei lainkaan sijoittamisesta kiinnostuneita 69 % oli 18–22-vuotiaita ja loput 31 % olivat 23–26-vuotiaita, kun 27–30-vuotiaiden joukosta ei kukaan valinnut näitä vaihtoehtoja vastauksekseen. Vastaavasti 27–30-vuotiaista suuri osa (65 %) oli paljon tai erittäin paljon kiinnostunut sijoittamisesta, kun vastaavasti 23–26-vuotialla vastaava määrä oli 48 % ja 18–22-vuotialla 24 %.

Elämäntilanteen vaikutus tuli esille mitattaessa kiinnostusta sijoittamista kohtaan (Taulukko 5). Päätoimisesti työskentelevien kiinnostus oli selkeästi suurempaa verrattuna päätoimisiin opiskelijoihin. Työttömien osuus vastaajista jäi hyvin pieneksi eikä näin ole vertailukelpoinen.

Taulukko 4 Kysymys 30. Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? Vertailtuna sosioekonomisen aseman suhteen.

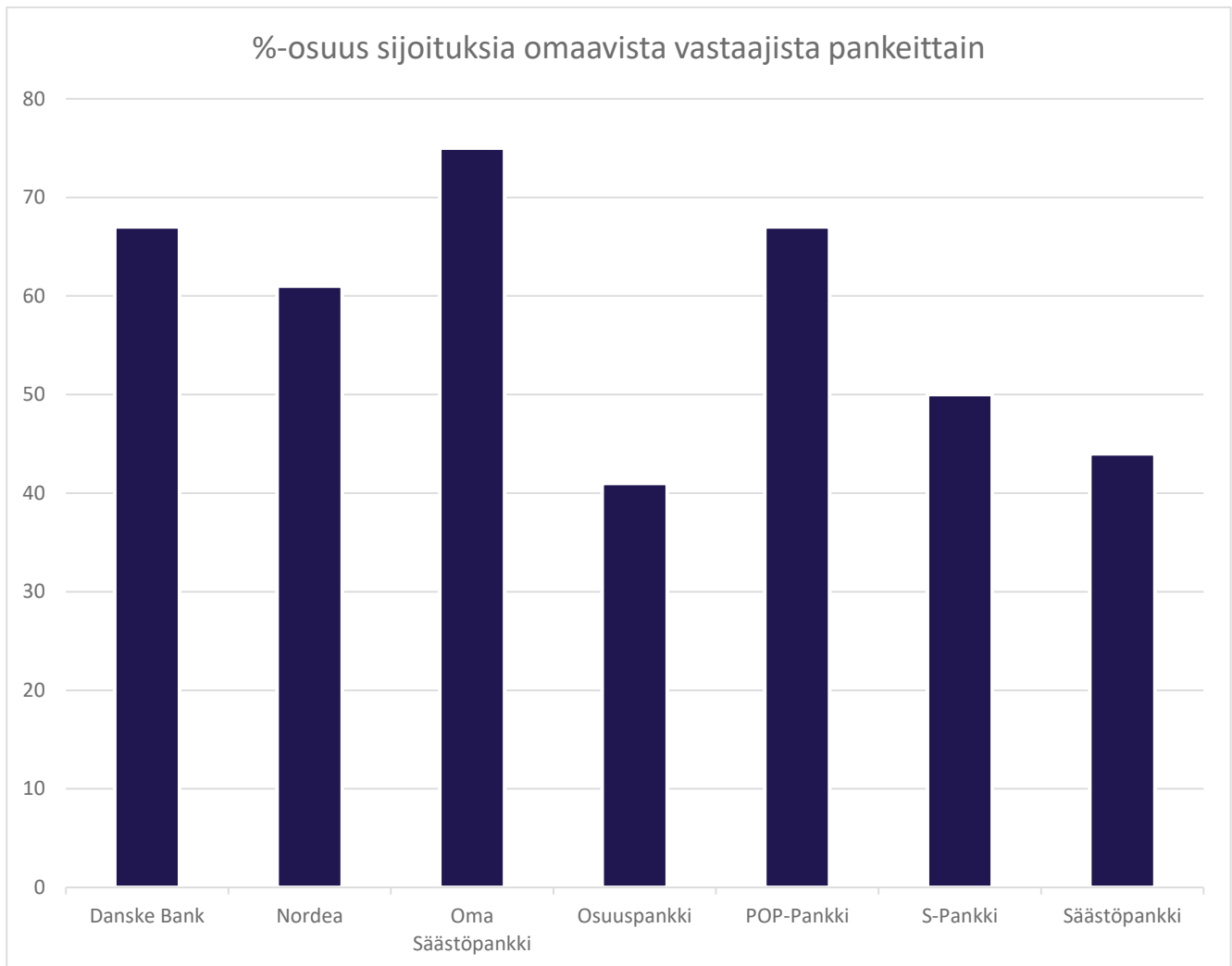
	Opiskelija		Töissä		Työtön		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	
Erittäin paljon	4	9,7%	11	16,2%	0	0,0%	15
Paljon	8	19,5%	27	39,7%	1	50,0%	36
Vähän	20	48,8%	27	39,7%	0	0,0%	47
Erittäin vähän	7	17,1%	2	2,9%	1	50,0%	10
En lainkaan	2	4,9%	1	1,5%	0	0,0%	3
Yhteensä	41		68		2		111

Seuraavaksi sijoittamisesta kiinnostuneilta kysyttiin, mistä sijoittamisen tuotteista he ovat kiinnostuneet. Vastaajien oli mahdollista valita useampia vaihtoehtoja, yhteensä 108 vastaajaa antoi tähän 265 vastausta. Rahastot olivat kiinnostavin sijoittamisen kohde ja 74 % vastaajista oli kiinnostunut rahastoista. Osakkeet olivat toiseksi kiinnostavin sijoittamisen tuote ja 69 % vastaajista oli kiinnostunut näistä. Kolmantena selkeästi suurempana kiinnostuksen kohteena oli asuntosijoittaminen (63 %), kun taas kiinteistösijoituksien osalta maa- ja metsäsijoituksista oli kiinnostunut ainoastaan 15 %. Enemmän kuin joka viidennes

vastaajista oli kiinnostunut myös kryptovaluutoista sijoituskohteena. Yksi vastaus oli annettu myös kohtaan ”Jokin muu, mikä?”, vastauksena oli ”Futuurit, etenkin Spy 500”.

Kysyttäessä vastaajilta onko heillä sijoituksia tällä hetkellä, jakautui vastaajien joukko (111) kahtia yhden vastaajan erotuksella. 49,5 % vastaajista kertoi omistavansa sijoituksia ja 50,5 % vastaavasti ei omistanut sijoituksia. Jatkokysymyksessä kysyttiin sijoituksia omaavilta (55) osallistujilta mihin he ovat varojaan sijoittanut, yhteensä vastauksia tuli 96. Suurin osa vastaajista (87 %) vastasi, että on sijoittanut rahastoihin. Seuraavaksi yleisin sijoituskohte oli osakkeet, mitä löytyi 53 % vastaajista. Asuntosijoituksia ja kryptovaluuttoja oli 16 % vastaajista ja alle 2 % vastaajista ilmoitti omistavansa maa- ja metsäsijoituksia. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut, että olisi omistanut jotain muita sijoitusmuotoja.

Aiemmin osallistujilta kysyttiin, minkä pankin palveluita heillä on käytössä. Kysymykseen oli mahdollista vastata useampi vaihtoehto, mikäli asiakkuus on useammassa pankissa. Tästä johtuen ei voida tietää missä pankissa useamman asiakkuuden omaavan vastaajan sijoituspalvelut ovat. Joidenkin pankkien asiakkuuksia oli myös hyvin niukasti vastaajien keskuudessa, eikä nämä myöskään ole vertailukelpoisia. Mielenkiintoista kuitenkin on, että Osuuspankissa, missä vastaajilla oli selkeästi eniten asiakkuuksia (59), oli sijoituksia omaavista asiakkaista ainoastaan 41 % asiakkuus. Osuuspankki ja Säästöpankki olivat ainoat vertailukelpoiset pankit, missä sijoituksia omaavien vastaajien asiakkuuksia oli vähemmän kuin niitä, joilla ei ole sijoituksia. Oma Säästöpankin asiakkaista 75 % oli sijoituksia ja toiseksi eniten oli POP-Pankilla sekä Danske Bankilla, missä molempien asiakkaista 67 % oli sijoituksia. Nordean asiakkaista 61 % oli sijoituksia ja S-Pankin asiakkaat jakautuivat tasan 50 % sijoituksia omaaviin ja 50 % ei sijoituksia omaavia. Aktia, Handelsbanken ja Ålandsbanken jätettiin vertailusta pois, koska kaikissa oli alle 3 asiakkuutta vastaajien kesken.

Kuvio 8. Sijoituksia omaavien pankkiasiakkuudet pankeittain.

Sijoituksia omaavilta kysyttiin, paljonko heidän sijoitusvarallisuutensa on, kun asunto- ja kiinteistösijoituksia ei lasketa mukaan. Vastaajista 35 % ilmoitti sijoitusvarallisuudekseen 1001–5000 € ja 25 % vastaajista sijoitusvarallisuus oli yli 10000 €. Alle 500 € sijoitusvarallisuus oli 16 % vastaajista. 15 % vastaajista oli kerryttänyt itselleen 5001–10000 € sijoitusvarallisuutta. 501–1000 € sijoitusvarallisuudekseen ilmoitti 9 % vastaajista.

Vastaajilta, jotka olivat ilmoittaneet omistavansa sijoituksia (55), kysyttiin myös heidän aktiivisuuttaan sijoitusten tekemisen osalta, ja 49 % ilmoitti tekevänsä sijoituksia säännöllisesti kuukausittain. Useita kertoja vuoden aikana sijoituksia tekeviä oli 26 % ja muutaman kerran vuodessa sijoituksia tekeviä oli 16 %. Vähemmän kuin kerran vuodessa sijoituksia tekeviä oli 9 % vastanneista.

Kuukausittain sijoituksia tekeviltä (27) kysyttiin minkälaisia sijoituksia he tekevät. Kysymyksessä oli mahdollisuus valita useampia vastausvaihtoehtoja ja kaikkiaan vastauksia tuli 34. Yleisin kuukausittainen sijoituskohde oli kuukausittainen rahastosäästösopimus, mikä oli 85 % vastaajista. Toiseksi suosituin kuukausittainen sijoitusmuoto oli osakekauppa 26 % osalta. Näiden lisäksi 7 % oli ilmoittanut kohdassa ”Jotain muuta, mitä?” tekevänsä myös rahastomerkitöjä sekä osakekauppaa kuukausittain. Kryptovaluutoilla kuukausittaisista kaupankäyntiä harrastaa 7 % vastanneista.

Vastaajilta kysyttiin myös, kuinka paljon sijoitat kuukausittain euromääräisesti. Yli puolet (60 %) kuukausittaisista sijoittajista (27) ilmoitti sijoittavansa yli 100 € kuukaudessa, tämä jakautui tasan 101–250 € ja yli 250 € sijoittavien kesken. 22 % ilmoitti sijoittavansa 51–100 € kuukaudessa ja 18 % 26–50 €. Kukaan ei vastannut, että sijoittaisi 1–25 €.

Sijoituksia omistavilta (55) kysyttiin, että mikäli he tekevät kertaluonteisia sijoituksia, mihin he sijoittavat. Vastausvaihtoehtoista oli mahdollista valita useampi ja yhteensä 55 vastaajaa antoi 82 vastausta. Rahastot olivat yleisin vastaus ja 69 % vastaajista ilmoitti tekevänsä kertamerkitöjä rahastoihin. Hieman vajaa puolet (45 %) vastasi tekevänsä kertaluonteisia kauppia pörssiosakkeilla. Enemmän kuin joka viidennes vastaajista sijoitti joko asuntoihin (11 %) tai teki kertaluonteisia kryptovaluuttakauppia (11 %). Vastaajista 13 % ilmoitti, ettei tee kertaluonteisia sijoituksia, eikä kukaan ilmoittanut tekevänsä maa- ja metsäsijoituksia tai muita kertaluonteisia sijoituksia.

Lopuksi kysyttiin vielä kuinka suuria kertasijoituksia harvemmin kuin kuukausittain sijoittavat tekevät. Tyypillisin kertasijoituksen koko oli 51–200 €, 24 % osuudella vastaajista. Tämän jälkeen vastaukset jakaantuivat varsin tasaisesti, 1–50 € ja 201–500 € saivat molemmat 16 % osuuden vastauksista ja 1001–10000 € kertasijoituksia tekeviä oli 14 %. Yli kymmenen prosentin joukko oli myös 501–1000 € sijoittavia (11 %). Yli 10000 € kertasijoituksia tekeviä oli 4 % ja 15 % sijoituksia tekevistä (55), vastasi ettei tee kertaluonteisia sijoituksia.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia nuorten aikuisten 18–30-vuotiaiden sijoittamisen tuntemusta ja sijoitustottumuksia. Pää tavoitteena oli selvittää kyselytutkimuksen avulla kuinka hyvin nuoret aikuiset tietävät eri sijoitustuotteista ja -muodoista. Tämän lisäksi tutkimuksella pyrittiin selvittämään vastauksia kysymyksiin kuten sijoittavatko tai säästävätkö nuoret aikuiset ja kuinka he sijoittavat ja säästävät varojaan sekä kuinka kiinnostuneita nuoret aikuiset ovat sijoittamisesta ja sijoittamisen tuotteista.

Lyhyellä aikavälillä saavutettiin 111 vastaajaa kyselyyn. Kyselyn otanta jäi hieman pieneksi, mutta päästiin kuitenkin yli 100 vastaajan, mikä aluksi asetettiin minimi tavoitteeksi, koska tutkimus suoritettiin määrällisenä tutkimuksena. Tutkimuksessa pyrittiin saamaan yleistä tietoa aiheisiin liittyen ja tämän vuoksi päädyttiin määrälliseen tutkimukseen.

Tutkimustulosten perusteella tilisäästäminen on edelleen huomattavasti sijoittamista yleisempää nuorten aikuisten keskuudessa. Osasyinä tähän on varmasti tietämättömyys sijoittamisesta, mutta myös epätietoisuus inflaation vaikutuksesta tilisäästäjän tilivarallisuuteen. Pääasiassa säästämisen syinä vastaajilla oli varautuminen tulevaisuuteen ja yllättäviin menoihin. Tällöin uskoakseni pelätään rahojen menettämistä huonojen sijoitusten myötä, minkä lisäksi vastaajilla ei luultavasti ole tietoa eikä ymmärrystä erilaisten sijoitusten likvidoinnista, eli kuinka kauan kestää, että rahat saa tilille ja onko tämä prosessi kuinka hankala.

Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että sijoittaminen ei ole läheskään jokaiselle tuttu asia. Suuria eroja on myös talouden hoidossa. Tutkimuksessa tuli hyvin esille, että iällä ja elämäntilanteella on vaikutus raha-asioiden hoidossa. Iältään nuoremmat olivat selkeästi vähemmän kiinnostuneita sijoittamisesta ja heillä oli myös vähemmän sijoituksia, kun taas ikähaarukan toisesta päästä kaikki olivat kiinnostuneita sijoittamisesta ja heillä oli suhteessa enemmän sijoituksia verrattuna nuorempiin ikäluokkiin.

Päätoimisesti työskentelevät olivat kiinnostuneempia sijoittamisesta verrattuna päätoimisiin opiskelijoihin. Kyselyyn vastanneita työttömiä oli ainoastaan kaksi eikä näin ollen pystytty vertaamaan vaikuttaako työttömyys sijoittamisen kiinnostukseen.

Tulosten perusteella voisi olla järkevää tuoda enemmän perusopetukseen mukaan talousosaamista. Tähän on jotkut pankit lähteneet mukaan tarjoamalla peruskoululaisille ja toisen asteen opiskelijoille opastusta talousasioissa erilaisin keinoin, mikä on erittäin hyvä asia. Uskoakseni lisäämällä talousosaamisen opetusta koulujärjestelmän suunnalta, auttaisi se lisäämään myös aikuisuuden alkua elävien ymmärrystä talousasioissa ja tätä kautta parantaisi yleisesti nuorten talouden hoitoa.

Puhutaan paljon, että nuoret ovat edellisiä sukupolvia valveutuneempia sijoittamisen osalta, mikä varmasti pitää paikkansa sillä nykyään tieto on aina käden ulottuvilla älypuhelimien ja netin ansiosta, verrattuna edellisiin sukupolviin, kun tietoa täytyi hakea pankista tai kirjoista. Tutkimuksen perusteella voisi kuitenkin päätellä, että tämä ei ole koko totuus, vaan suurella osalla kiinnostus sijoittamista kohtaan alkaa lisääntymään vasta 23 ikävuoden jälkeen. Tämäkin tukee sitä ajatusta, että taloustaitojen opetuksen lisääminen olisi hyväksi nuorisolle.

Yksinkertaiset sijoitustuotteet kuten rahastot ja osakkeet sekä asunto- ja kiinteistösijoitukset jakoivat vastaajia kahteen osaan, kuitenkin siten, että hieman yli puolelle kyseiset sijoitusmuodot olivat tuttuja. Suurin osa oli vähintäänkin kuullut puhuttavan näistä, vaikka ei niistä mitään ymmärrä. Tutkimuksen mukaan nämä olivat myös kiinnostavimmat sijoitustuotteet. Tästä päätellen olisi järkevää pyrkiä tuomaan ainakin rahastosijoittamista paremmin esille nuorille. Erityisesti rahastot ovat monelle ensimmäinen sijoituskohde niiden helppouden takia, ja koska rahastot mahdollistavat pienelläkin pääomalla sijoittamisen aloittamisen.

Mielenkiintoista oli huomata, että uudempana sijoitustuotteena markkinoille tulleet kryptovaluutat eivät nousseet esille sen suuremmin nuorten aikuisten sijoituksissa tai kiinnostuksen kohteissa. Suuri osa vastaajista oli kyllä kuullut kryptovaluutoista, mutta vain kolmannekselle ne olivat tuttuja. Bitcoin oli suurimmalle osalle tuttu, mutta taas tekniikka kryptovaluuttojen taustalla eli lohkoketjut olivat suurimmalle osalle aivan vieras asia.

Vastaajista puolella oli sijoituksia ja suurin osa oli sijoittanut rahastoihin. Tämän lisäksi sijoittaneista reilulla puolella oli osakkeita ja pienellä osalla myös asunto- ja kiinteistösijoituksia sekä kryptovaluuttoja. Tästäkin käy ilmi, että rahastot ovat nuorten

aikuisten keskuudessa suosittu sijoittamisen tuote. Sijoituksia omaavista noin puolet sijoitti säännöllisesti kuukausitasolla ja suurimmalla osalla heistä oli kuukausittainen rahastosäästösopimus. Juuri kuukausittainen rahastosäästösopimus sopivaan rahastoon, olisi järkevä ratkaisu jokaiselle nuorelle, sillä markkinoilla on monia rahastoja mihin pystyy sijoittamaan hyvinkin pienellä summalla ja tämä mahdollistaa säästämisen pienistäkin tuloista. Säännöllinen säästäminen rahastoon olisi hyvä aloittaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, saadakseen mahdollisimman pitkän sijoitusajan varoilleen. Mahdollisimman pitkä aikaväli vähentää sijoituksen riskiä sekä mahdollistaa niin kutsutun korkoa korolle ilmiön.

Tästä poistettu salassa pidettävää tekstiä.

Jatkotutkimuksia aiheesta voisi tehdä liittyen nuorten aikuisten sijoitustietouden hankintaan sekä mistä he hankkivat tai ovat saaneet tietonsa sijoittamisesta. Samalla voitaisiin tutkia, kuinka nuoret aikuiset haluaisivat oman pankkinsa olevan mukana heidän sijoitustoiminnassaan palveluiden ja informaation osalta.

Tutkimusta voidaan pitää kohtalaisen luotettavana, mutta ei kuitenkaan täysin, sillä kysely toteutettiin anonyyminä internet-kyselynä, jolloin ei voida varmistaa vastaajien kuulumista kohderyhmään, eikä myöskään ovatko kaikki vastaukset täysin valideja. Kyselylomake oli kuitenkin toteutettu niin, että kysymykset ja vastaukset olisi helppo ymmärtää. Kyselystä pyrittiin tekemään myös mahdollisimman mielenkiintoinen vastaamisesta mahdollisimman helppoa ja tarpeeksi nopeaa, että vältettäisiin vastaajien mahdolliset turhautumiset.

Tutkimuksen validiteetti eli pätevyys on myös hyvää luokkaa, sillä tutkimuksella saatiin hyvin vastauksia asetettuihin tutkimuskysymyksiin.

LÄHTEET

- Anderson, N. & Tuhkanen, J. 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Eldred, G. 2012. Investing in real estate. [Verkkokirja]. New Jersey, U.S.A.: John Wiley & Sons, inc. 7. painos. [Viitattu 15.10.2021]. Saatavana: ProQuest Ebook Central
- Elo, H. & Saarhelo, J. 2018. Osakesijoittajan maailmanvalloitus. [Verkkokirja]. Helsinki: Alma Talent Oy. [Viitattu 15.10.2021]. Saatavana: Alma Talent Bisneskirjasto.
- Finanssiala Ry. 2021. Rahastot. [Verkkosivu]. Helsinki: Finanssiala Ry. [Viitattu 14.11.2021]. Saatavana: <https://www.finanssiala.fi/aiheet/rahastot/#/>
- Haverinen, J. 2020. Ensiasunnon ostajien määrä vähenee ja keski-ikä nousee. [Verkkokirja]. Helsinki: Yle. [Viitattu 13.11.2021]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-11647434>
- Heikinheimo, H. 2021. Rahastosijoittaminen on vaikeaa – Miten valitsen parhaan rahaston salkkuuni? [Verkkokirja]. Helsinki: Sijoittaja.fi. [Viitattu 12.6.2021]. Saatavana: <https://www.sijoittaja.fi/85668/miten-valitsen-parhaan-rahaston/>
- Huuskonen, H. 2020. Metsä sijoituskohteena. [Verkkokirja]. Helsinki: Sijoittaja.fi. [Viitattu 16.11.2021]. Saatavana: <https://www.sijoittaja.fi/26571/metsa-sijoituskohteena/>
- Hämäläinen, K. 2005. Sijoittajan käsikirja. Helsinki Talentum Oyj.
- Kallunki, J-P. Martikainen, M. & Niemelä, J. 2019. Ammattimainen sijoittainen. 8. uud. p. [Verkkokirja]. Helsinki: Alma Talent Oy [Viitattu 10.9.2021]. Saatavana: Alma Talent verkkokirjahylly.
- Klarna. 2021. Kansainvälinen tutkimus: suomalaiset nuoret kiinnostuivat henkilökohtaisesta taloudesta ja kryptovaluutoista. [Verkkokirja]. Helsinki: Klarna AB. [Viitattu 23.11.2021] Saatavana: <https://www.klarna.com/international/press/kansainvalinen-tutkimus-suomalaiset-nuoret-kiinnostuivat-henkilokohtaisesta-taloudesta-ja-kryptovaluutoista/>
- Kullas, E. & Myllyoja, N. 2014. Nainen ja rikastumisen taito. [Verkkokirja]. Helsinki: Alma Talent Oy. [Viitattu 15.10.2021]. Saatavana: Alma Talent Bisneskirjasto.
- Nordea. 2021. Nordean tutkimus: Sijoitetut summat ovat lähes tuplaantuneet muutamassa vuodessa. [Verkkokirja]. Helsinki: Nordea Bank Oyj. [Viitattu 23.11.2021]. Saatavana: <https://www.nordea.com/fi/media/2021-06-22/nordean-tutkimus-sijoitetut-summat-ovat-lahes-tuplaantuneet-muutamassa-vuodessa>

- Nordnet. 2021. Mikä on indeksirahasto. [Verkkosivu]. HELSINKI: Nordnet. [Viitattu 10.9.2021]. Saatavana: <https://www.nordnet.fi/faq/3994-mikae-on-indeksirahasto>
- Orava, J. & Turunen, O. 2016. Osta, vuokraa, vaurastu. 5. uud. p. [Verkkokirja]. Helsinki: Alma Talent Oy. [Viitattu 16.10.2021]. Saatavana: Alma Talent Bisneskirjasto.
- Osakesijoittaja.fi. 2021. Metsään sijoittaminen – Kenelle metsäsijoittaminen sopii?. [Verkkojulkaisu]. UURAINEN: Digio Media Oy: Osakesijoittaja.fi. [Viitattu 16.11.2021]. Saatavana: <https://www.osakesijoittaja.fi/muut-sijoitusartikkelit/metsaan-sijoittaminen/>
- Ossa, J. 2020. Tuloverolaki käytännössä. 2. uud. p. [Verkkokirja]. Helsinki: Alma Talent Oy ja Lakimiesliiton Kustannus [Viitattu 16.10.2021]. Saatavana: Alma Talent Verkkokirjahylly.
- Pörssisäätiö. 2015. Sijoitus rahasto-opas. [Verkkojulkaisu]. HELSINKI: Pörssisäätiö. [Viitattu 10.9.2021]. Saatavana: https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf
- Pörssisäätiö. 2021. Kotitalouksien rahoitusvarat. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Pörssisäätiö. [Viitattu 6.6.2021]. Saatavana: <https://www.porssisaatio.fi/blog/statistics/kotitalouksien-rahoitusvarat/>
- Roininen, P. 2018. Asunto elämäsi tärkein sijoitus. [Verkkokirja]. Helsinki: Alma Talent Oy [Viitattu 16.10.2021]. Saatavana: Alma Talent Bisneskirjasto.
- Sammalisto, S. & Asunmaa, A. 2021 Viisas pääsee vähemmällä taloudessakin. [Verkkokirja]. HELSINKI: Kauppakamari. [Viitattu 16.10.2021]. Saatavana: KauppakamariTieto
- Sijoitustieto.fi. 2014. Suomalaiset sijoittajina. [Verkkojulkaisu]. Tampere: Sijoitustieto Finland Oy. [Viitattu 6.6.2021]. Saatavana: <https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/suomalaiset-sijoittajina>
- Suomen Pankki. 2021. Osakekurssien lasku syyskuussa katkaisi kotitalouksien osake- ja sijoitusrahastoomistusten kasvun. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Suomen Pankki. [Viitattu 14.11.2021]. Saatavana: <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/saastaminen-ja-sijoittaminen/>
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

LIITTEET

Liite 1. Opinnäytetyön kyselylomake

Liite 1.

Nuorten aikuisten sijoittaminen

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Opinnäytetyö - Nuorten aikuisten sijoittaminen

Opiskelen Seinäjoen ammattikorkeakoulussa liiketaloutta ja seuraava kysely on tehty opinnäytetyötäni varten. Opinnäytetyössä tutkin nuorten aikuisten sijoittamisen tuntemusta sekä sijoitustottumuksia.

Kysely on suunnattu 18-30-vuotialle.

Kyselyyn vastaaminen vie muutaman minuutin ja kysely sisältää maksimissaan 38 monivalinta kysymystä riippuen vastauksistasi.

Kysely on anonymi eikä vastauksia voida yhdistää vastaajiin.

Perustiedot

1. Ikä? *

- 18 - 22
- 23 - 26
- 27 - 30

2. Sosioekonominen asema? *

- Opiskelija
- Työskentelen opintojen ohessa
- Vakituksessa työsuhteessa
- Opiskelen työn ohessa

Työtön

3. Talouden koko? *

- 1
- 2
- 3
- 4 tai enemmän
- Asun vanhempien luona

4. Onko sinulla lapsia? *

- Kyllä
- Ei

5. Asumismuoto? *

- Vuokra-asunto
- Omistusasunto
- Asumisoikeusasunto
- Vanhempien luona

6. Nettotulosi kuukaudessa (käteen jäävä osuus)? *

- 0 - 500€
- 501€ - 1000€
- 1001€ - 1500€
- 1501€ - 2000€
- Yli 2000€

7. Tarpeelliset elinkustannukset? (Lainan lyhennykset, vuokra, sähkö-, vesi-, puhelin ym. laskut) *

- 0€ - 200€
- 201€ - 500€
- 501€ - 800€
- 801€ - 1000€
- Yli 1000€

8. Minkä pankin palveluita käytät? (voit valita useamman vaihtoehdoista)

- Aktia
- Danske Bank
- Handelsbanken
- Nordea
- Oma Säästöpankki
- Osuuspankki
- POP pankki
- S-Pankki
- Ålandsbanken
- Jokin muu, mikä?

Säästäminen**9. Onko sinulla säästöjä? (kuukausitulojen lisäksi säästettyä rahaa käyttö-/säästötilillä) ***

- Kyllä
- Ei

10. Mikäli sinulla on säästöjä, niin kuinka paljon? *

- 100€ - 1000€
- 1001€ - 2500€
- 2501€ - 5000€
- 5001€ - 10000€
- Yli 10000€

11. Mistä säästöt ovat peräisin? (Voit valita useamman vastausvaihtoehdon)

*

- Työtulosta
- Lahjasta / perinnöstä
- Sijoituksista
- Uhkapeleistä (lotto yms.)
- Muusta, mistä?

12. Säästätkö säännöllisesti tuloistasi? (kuukausittain) *

- Kyllä
- En
- Säästän silloin kun mahdollista

13. Kuinka paljon laitat kuukausittain säästöön? *

- 1€ - 20€
- 21€ - 50€
- 51€ - 100€
- 101 - 200€

Yli 200€

14. Mihin säästät? (voit valita useamman vastausvaihtoehdon) *

Käyttötili

Säästötili

Asp-tili

Jokin muu, mikä?

15. Mitä varten säästät? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

Yllättävien menojen varalta

Tulevaisuutta varten

Vaurastumista varten

Sijoittamista varten

Asunnon hankintaan

Auton hankintaan

Lomamatkaan

Jotain muuta varten, mitä?

Sijoittamisen tuntemus

16. Kuinka paljon omasta mielestäsi tiedät sijoittamisesta? *

Erittäin paljon

Hyvin

Vähän

Hyvin vähän

En lainkaan

17. Ovatko rahastot sinulle tuttuja? *

- Kyllä
- Ei
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

18. Mitkä seuraavista rahastotyypeistä on sinulle tuttuja? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Korkorahastot
- Yhdistelmärahastot
- Osakerahastot
- Indeksirahastot
- ETF-rahastot
- Erikoissijoitusrahastot
- Ei mikään näistä

19. Ovatko osakkeet sinulle tuttuja? *

- Kyllä
- Ei
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

20. Mitkä seuraavista osakkeisiin liittyvistä asioista on sinulle tuttuja? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Pörssi
- Osakesäästötili

- Pörssi
- Osinko
- Julkisesti noteerattu yhtiö
- Julkisesti noteeraamaton yhtiö
- Ei mikään näistä

21. Ovatko asunto- tai kiinteistösijoittaminen (maa tai metsä) sinulle tuttua?

*

- Kyllä
- Ei
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

22. Mitkä seuraavista asunto- ja kiinteistösijoittamiseen liittyvisät asioista on sinulle tuttuja? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Vuokratuotto
- Velkavipu
- Sijoitetun pääoman tuotto
- Kassavirta
- Ei mikään näistä

23. Ovatko kryptovaluutat sinulle tuttuja? *

- Kyllä
- En
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

24. Mitkä seuraavista kryptovaluutaoista tai kryptovaluuttoihin liittyvistä

asioista on sinulle tuttuja? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Bitcoin
- Ethereum
- XRP
- Dogecoin
- Lohkoketju
- Ei mikään näistä

25. Ovatko sijoitussidonnaiset vakuutukset sinulle tuttuja?

- Kyllä
- Ei
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

26. Mitkä seuraavista sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvistä asioista on sinulle tuttuja? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- Eläkesäästövakuutus
- Säästöhenkivakuutus
- Kapitalisaatiosopimus
- Ei mikään näistä

27. Ovatko johdannaiset sinulle tuttuja? *

- Kyllä
- En
- Olen kuullut puhuttavan, mutta minulla ei ole ymmärrystä asiasta

28. Mitkä seuraavista johdannaisista ovat sinulle tuttuja? *

- Termiini
- Optio
- Futuuri
- Swappi
- Ei mikään näistä

Sijoittaminen

29. Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? *

- Erittäin paljon
- Paljon
- Vähän
- Erittäin vähän
- En lainkaan

30. Mistä sijoittamisen tuotteista olet kiinnostunut? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Rahastot
- Osakkeet
- Asuntosijoittaminen
- Maa- ja metsäsijoittaminen
- Krypto-valuutat
- Jokin muu, mikä?

31. Onko sinulla sijoituksia? *

- Kyllä
- Ei

32. Mikäli sinulla on sijoituksia, niin mihin olet sijoittanut? (Voit valita useamman vastausvaihtoehdon) *

- Osakkeita
- Rahastoja
- Asuntosijoituksia
- Maa- ja metsäsijoituksia
- Kryptovaluuttoja
- Jotain muuta, mitä?

33. Paljonko tämän hetkinen sijoitusvarallisuutesi on, kun asunto- ja kiinteistösijoituksia ei lasketa mukaan. *

- 1€ - 500€
- 501€ - 1000€
- 1001€ - 5000€
- 5001€ - 10000€
- Yli 10000€

34. Kuinka usein teet sijoituksia? *

- Kuukausittain
- Useita kertoja vuodessa
- muutaman kerran vuodessa
- Vähemmän kuin kerran vuodessa

35. Mikäli teet kuukausittain sijoituksia, niin minkälaisia? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Kuukausittainen rahastosäästötopimus
- Osakekauppaa
- Kauppaa krypto-valuutoilla
- Jotain muuta, mitä?

36. Paljonko sijoitat kuukausittain? *

- 1€ - 25€
- 26€ - 50€
- 51€ - 100€
- 101€ - 250€
- Yli 250€
- En sijoita kuukausittain

37. Mikäli teet kertasijoituksia, niin mihin sijoitat? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Rahastot
- Pörssiosakkeet
- Asuntoihin
- Kiinteistöihin (maa ja metsä)
- Krypto-valuuttoihin
- Jokin muu, mikä?
- En sijoita

38. Mikäli teet sijoituksia harvemmin kuin kuukausittain, paljonko on

kertasijoituksesi koko tyypillisesti? *

- 1€ - 50€
- 51€ - 200€
- 201€ - 500€
- 501€ - 1000€
- 1001 - 10000€
- Yli 10000€
- En tee sijoituksia